Ազգ
Azg
armenian daily

3 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2000 ՈՒՐԲԱԹ 197 (2165)

Հանրապետության նախագահը հուսադրում է

Երեկ, ուշ գիշեր ստացանք հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի Հայաստանի ազգային հեռուստատեսությանը տված բացառիկ հարցազրույցի շարադրանքը, որտեղ նախագահն անդրադառնում է մեր հասարակությանը հետաքրքրող, հուզող ամենահրատապ հարցերին՝ ներքաղաքական վիճակ, Արկադի Վարդանյանի հետ առնչվող հարցեր, ԱՄՆ Կոնգրեսում Ցեղասպանության բանաձեւի օրակարգից դուրս մղում, ինչպես նաեւ, ամենակարեւորը, երկրի տնտեսության այժմյան վիճակի գնահատում եւ 2001 թվին նախատեսվող դրական լուրջ տեղաշարժեր, որոնք կարող են մեր ժողովրդի հավատը վերականգնել ապագայի նկատմամբ: Նախագահի հատկապես տնտեսական ոլորտի գնահատումներին եւ երկրի զարգացման հեռանկարներին **«Ազգը»** կանդրադառնա հետագայում:

ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ

Իրան-Հայաստան գազամուղը կկառուցվի ճիշտ նախատեսված ժամանակահատվածում

Պնդում է իրանցի դիվանագետը

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Հայաստանի համար ռազմավարական կարեւորագույն նշանակություն ունեցող Իրան-Հայաստան գազամուղի շինարարական աշխատանքները կսկսվեն արդեն 2001 թ. սկզբին եւ, ըստ մասնագետների հաշվարկների, կտեւեն շուրջ մեկ տարի: Գազատարի երկարությունը 140 կմ է, ընդհանուր արժեքը՝ 120 մլն ԱՄՆ դոլար:

Իրանական գազի ներմուծումը բավարար կլինի Հայաստանի էներգետիկ ոլորտի բոլոր կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ, շինարարական աշխատանքներին կմասնակցեն նաեւ հայ բանվորներ, ինչը, գործազրկության նման բարձր պայմաններում, թեկուզ կարճ ժամանակամիջոցում, փոքր-ինչ կթեթեւացնի մի քանի հարյուր հայ ընտանիքների սոցիալական ծանր կացությունը: Գազատարի կառուցումը հատկապես կարեւորվում է քաղաքական տեսանկյունից. վերջ կդրվեն Մեղրին Ադրբեջանին հանձնելու մասին շահարկումները:

Դեռ անցյալ աշուն, երբ վարչապետ Վազգեն Սարգսյանն այցով գտնվում էր Վաշինգտոնում, ԱՄՆ-ը խորհուրդ էր տվել հրաժարվել գազատարի կառուցումից, ըստ որոշ լուրերի, նախկին վարչապետի առջեւ դրել է նախապայմաններ: Սակայն օգոստոսի վերջերին ՀՀ էներգետիկայի նախարար Կարեն Գալուստյանի Թեհրան կատարած այցի ընթացքում ճշգրտվել են Իրան-Հայաստան գազամուղի շինարարության մանրամասները:

Տես ➧ էջ 3

Պայթյուն Երուսաղեմի կենտրոնում

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 2 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Նոյեմբերի 2-ին, օրվա երկրորդ կեսին Երուսաղեմի կենտրոնական փողոցներից մեկում՝ քաղաքային Mahane Yehuda շուկայի մուտքի մոտ պայթեցվել է պայթուցիկով հանդերձված մի ավտոմեքենա: Պայթյունի հետեւանքով զոհվել է երկու մարդ, ավելի քան տասը՝ վիրավորվել: Պաղեստինյան կազմակերպություններից ոչ մեկը չի ստանձնել ահաբեկչական այս գործողության պատասխանատվությունը: Ոստիկանները կասկածում են, որ ռումբը կարող էր գործի դնել եւ ահաբեկիչ-կամիկաձեն:

Ինչպես հաղորդում է CNN գործակալությունը, Իսրայելի պաշտպանության նախարարությունը հանդես է եկել հայտարարությամբ, համաձայն որի Երուսաղեմում տեղ գտած ահաբեկչական գործողության համար պատասխանատու է պաղեստինյան ինքնավարության ղեկավարությունը:

Միաժամանակ ԱՄՆ վարչակազմը եւս հանդես է եկել հակամարտության մեջ ներգրավված կողմերին ուղղված դիմումով: ԱՄՆ-ը կոչ է անում շարունակել խաղաղության ծրագրի իրականացումը, չնայած Երուսաղեմի իրադարձությանը: Ընդումին, ինչպես ասվում է հայտարարության մեջ, ԱՄՆ-ը դատապարտում է Երուսաղեմում իրականացված ահաբեկչության կազմակերպիչներին եւ կատարողներին:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Վաշինգտոնը կողմերին չի պարտադրի Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման իր տարբերակը

Հայտարարել է Վաֆա Գուլուզադեն

ԲԱՔՈՒ, 2 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՄՆԱՐՔ: ԱՄՆ-ը մտադիր չէ Հայաստանին ու Ադրբեջանին պարտադրել իր որոշումը Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման առնչությամբ: Վաշինգտոնը, սկզբունքորեն, ձգտում չի գործադրի տարածաշրջանի երկրների վրա՝ ստիպելու համար նրանց փոխել իրենց արտաքին կամ ներքին քաղաքականությունը: Այդպիսի կարծիք է հայտնել Ադրբեջանի արտաքին քաղաքականության գծով նախկին պետխորհրդական, ներկայումս անկախ քաղաքագետ Վաֆա Գուլուզադեն, մեկնաբանելով ԱՄՆ պետքարտուղարի խորհրդական Ստիվեն Սեստանովիչի եւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբում ԱՄՆ-ի կողմից համանախագահ Քերի Քեւինոյի այցը տարածաշրջան:

Գուլուզադեն հաղորդել է, որ ինքը հրավիրվել էր Սեստանովիչի եւ Քեւինոյի հետ հանդիպման, որտեղ կայացել է կարծիքների փոխանակում տարածաշրջանային կարեւորություն ներկայացնող բոլոր հարցերի շուրջ: Մեկնաբանելով այն կարծիքը, թե ԱՄՆ-ը իբր մտահոգված է ռուս-ադրբեջանական հարաբերությունների ջերմացմամբ, Գուլուզադեն ասել է, որ Վաշինգտոնը միշտ էլ հանդես է եկել հօգուտ հարեւանների հետ Ռուսաստանի հարաբերությունների նորմալացման: «Նրանք, ովքեր ենթադրում են, թե ԱՄՆ-ը ցանկանում է Ռուսաստանի մեկուսացում իր շրջապատից, մոլորության մեջ են», նշել է նախկին պետխորհրդականը:

Անդրադառնալով ադրբեջանա-ամերիկյան երկկողմ հարաբերություններին՝ Գուլուզադեն կարծիք է հայտնել, թե Վաշինգտոնը ցանկանում է Ադրբեջանում ժողովրդավարացման գործընթացի շարունակում: Սակայն դա չի նշանակում, թե ամերիկացիները կտրուկ ճնշում կգործադրեն Բաքվի նկատմամբ այդ գործընթացն արագացնելու նպատակով:

Անդրադառնալով Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորմանը՝ Գուլուզադեն նշել է, թե ամերիկացիները նման մարտավարություն են պահպանում նաեւ հակամարտությունների կարգավորման գործում. ամերիկյան դիվանագիտությունը մտադիր է պաշտպանել հակամարտության խաղաղ կարգավորմանը նպատակաուղղված դրական քայլերը, սակայն Վաշինգտոնն իր որեւէ որոշում չի պարտադրի կողմերին:

Միեւնույն ժամանակ Ադրբեջանի նախկին խորհրդականը չի բացառել ամերիկացիների առավել եռանդուն գործողությունները, եթե տարածաշրջանում սկսվեն ԱՄՆ ազգային շահերին հակասող գործընթացներ:

Ասսենի խաղախաղեթարանը արգելեց Ցեղասպանության հուշարձանի տեղադրումը

ԱՆԿԱՐԱ, 2 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքական աղբյուրները տեղեկացնում են, որ Ասսենի խաղախաղեթարանի բողոքների եւ առաջարկությունների կոմիտեն չեղյալ է հայտարարել Հայոց ցեղասպանության զոհերի հուշարձանի տեղադրման մասին նախկինում ընդունված որոշումը: Ինչպես հայտնի է, տեղի հայ համայնքը պայքար էր մղում քաղաքի Բոսխաֆի անունը կրող գերեզմանոցում Հայոց եղեռնի ոգեկոչման հուշաքարի կանգնեցման համար: Հուշաքարը կանգնեցվելու էր հոլանդաբնակ հայերից մեկի կողմից քաղաքին զոհ գնացած հարազատների հիշատակին: Թուրքական համայնքը տեղի համայնքային առաջնորդ Գյունդողանի ղեկավարությամբ ուժգին դիմադրում էր հուշաքարի կանգնեցմանը, սակայն խաղախաղեթարանը ընդառաջել էր հայկական կողմին: Ավելի ուշ խաղախաղեթարանը ընդունել է որոշում, որ հայ քաղաքացին կարող է կանգնեցնել միայն իր հարազատների հիշատակը հավերժացնող հուշաքար, բայց ոչ ցեղասպանության: Թուրքական աղբյուրները նշում են, որ նոր որոշումն ընդունվել է թուրքական լոբբիի ուժգին ճնշման տակ:

Տարերային աղետները քրքրում են Մեծ Բրիտանիան

ԼՈՆԴՈՆ, 2 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Տարերային աղետները շարունակում են քրքրել Մեծ Բրիտանիան: Չդադարող հորդառատ անձրեւները առաջացրել են այնպիսի ուժեղ հեղեղ, որպիսին կես դարից ավելի չէր եղել: Բնակչությունն էվակուացվում է գետահովիտներից՝ Անգլիայի հյուսիսում Յորքշիրից մինչեւ Քենտ հարավում: Ջրի տակ են հայտնվել մի քանի ոչ մեծ ավաններ երկրի կենտրոնում: Ջրի մակարդակը գետերում շարունակում է բարձրանալ: Օդերեւութաբանների կանխատեսումներով, տեղատարափ անձրեւները կշարունակվեն եւս մի քանի օր:

ՇԱԽՄԱՏ

Հայաստանի թիմերի վստահ հաղթանակները

Գագիկ Հովհաննիսյանը հաղորդում է Ստամբուլից

Հայաստանի տղամարդկանց հավաքականը շախմատային օլիմպիադայի 5-րդ տուրում 3-1 հաշվով անվիճելի հաղթանակ տարավ Թուրքմենստանի ներկայացուցիչների նկատմամբ: Հաջողությունը կարող էր բացարձակ լինել, բայց Լպուտյանը եւ Սարգսյանը, բացարձակ շահած դիրքեր ստանալով Աննագելդիեւի եւ Օդեեւի դեմ, խաղավերջում համարյա միաժամանակ վրիպումներ թույլ տվեցին, եւ թուրքմենները հնարավորություն ստացան քայլերի կրկնությամբ կեսական միավոր փրկել: Մինչ այդ Մինասյանը եւ Անաստասյանը վստահորեն հաղթել էին Օվեզովին եւ Կարեն Գրիգորյանին: Մեր գրոսմայստերներին չխանգարեց այն հանգամանքը, որ կազմակերպիչները փոքր-ինչ զավեշտական էին նրանց ազգանունները գրել ցուցատախտակների վրա. Մ. Ինասյան եւ Ա. Նաստասյան...

Թուրքմենստանում բնակվող մեր հայրենակիցը, չնայած պարտությանը, ընկճված չէր, եւ խաղի ավարտից հետո ես զրուցեցի նրա հետ: Կարեն Գրիգորյանն ապրել է Բաքվում, 1988-ին տեղափոխվել է Աշգաբադ: Միայն վերջին երկու-երեք տարիներին է հաճախակի ելույթներ ունենում եւ այժմ երկրի հավաքականի երրորդ խաղատախտակն է:

Տես ➧ էջ 4

ԶԻՆԴԱՏԱԽԱԶՈՒԹՅՈՒՆ

Հակաօդային հրթիռների հափշտակության գործը դատարանում

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ զինդատախազությունն ավարտել եւ դատարան է ուղարկել պաշտպանության նախարարության համակարգի 4 զորամասերից ռազմամթերքի խմբակային հափշտակության փաստով հարուցված քրեական գործը: Մեղադրյալների խումբը փորձել էր երկրից դուրս բերել Հայաստանի զինված ուժերից հափշտակված հակաօդային հրթիռներ եւ դրանց արձակման տեղակայանք:

Գործով նախաքննությունն իրականացրած քննչական խմբի ղեկավար, ՀՀ զինդատախազության հատկապես կարեւոր գործերով քննիչ Էդուարդ Գյուլնազարյանը ներկայացրեց որոշ մանրամասներ: Մեղադրվում են 17 անձինք, որոնցից 9-ը ՀՀ բանակի սպաներ են, մեկը՝ ենթասպա: Նրանց թվում են, մասնավորապես, զորամասի սպառազինությունների գծով հրամանատարի տեղակալ, զորամասի շտաբի պետ, ռազմամթերքի պահեստապետներ, հրթիռա-հրետանային ծառայության պետ: Բոլոր մեղադրյալներն ընդունել են իրենց մեղքը եւ զղջում են կատարածի համար: Եւս երկու փախուստի մեջ գտնվող անձանց մասով գործից մաս է անջատված եւ նախաքննություն կկատարվի առանձին: Անցկացվել են շուրջ 50 փորձաքննություններ, գործի նյութերը կազմում են 25 հատոր, գործով անցնում են 120-ից ավելի վկաներ:

1999 թ. դեկտեմբերի 17-ին Բագրատաշենի մաքսակետում ՀՀ ազգային անվտանգության նախարարության աշխատակիցները քրեական գործ էին հարուցել երեք քաղաքացիական անձանց դեմ մաքսանենգության փորձի հատկանիշներով: Ըստ մաքսանենգի հայտարարության, ապրանքը Երեւանում գնված արբանյակային անտենաների բաղադրամասեր էին եւ նախատեսված էին Թբիլիսիում վաճառելու համար: Դեկտեմբերի 30-ից օգոստոսի 21-ը տեւած նախաքննության ընթացքում պարզվել է, որ հայտնաբերվածը ոչ թե անտենաների բաղադրամասեր էին, այլ հակաօդային շարժման զենիթային ԻԳԼԱ տեսակի կոմպլեքսի 9M39 հրթիռի 12 մարտագլխիկներ: Հաջողվել է հայտնաբերել հրթիռների կոնտեյներները ու եւս 7 հրթիռ: Նախաքննությամբ ապացուցվել է, որ գործով գլխավոր մեղադրյալ Արթուր Մելիքյանը, հանցագործ պլանների մեջ ներքաշելով գործով մեղադրվող զինվորականներին, վերջիններից գնել է 19 հրթիռ: 50 հազար ԱՄՆ դոլար գնահատվող հրթիռներից յուրաքանչյուրը գնել է 2-4 հազար ԱՄՆ դոլարով: Դրանք Արթուր Մելիքյանը նպատակ ուներ վաճառել արտասահմանյան գնորդների:

Նախաքննության ընթացքում բացահայտվել են նաեւ երկու անձանց՝ Սվետլանա Մարտիրոսովայի եւ նրա որդի Գեորգի Մարտիրոսյանի ծանրացուցիչ հանգամանքներում կատարված դիտավորյալ սպանությունները: Երկուսն էլ իրականացրել է գլխավոր մեղադրյալը՝ Մելիքյանը. որդուն սպանել է շահադիտական նպատակներով, իսկ մորը՝ առաջին սպանությունը թաքցնելու նպատակով:

Պրն. Գյուլնազարյանը նշեց, որ պաշտպանության նախարարության համակարգում տեղ գտած թերությունների, հանցագործությունը ծնող պատճառներն ու պայմանները պարզելու համար պատրաստվում է ծավալուն միջնորդագիր՝ ուղղված ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանին: Նրա խոսքերով, նման հափշտակության հնարավորություն չէր լինի, եթե զորամասերում կատարվեր ռազմամթերքի պատշաճ հաշվառում, դրանց որակական հատկանիշները որոշվեր ոչ թե միանձնյա, այլ հանձնաժողովի կողմից, ինչպես նաեւ եթե իրենց պաշտոնեական դիրքը ի չարս գործադրած անձինք իրենց կադրային հատկանիշներով համապատասխանեին զբաղեցրած պաշտոններին: Գյուլնազարյանը նշեց, որ բացի 10 զինվորականներից, որոնք ենթակա են քրեական պատասխանատվության, մեծ թվով անձինք վարչական եւ կարգապահական պատասխանատվության կենթարկվեն:

Գործը պետք է լսվի Երեւանի Ավան եւ Նոր Նորք համայնքների առաջին ատյանի դատարանում:

Բազար երկրին՝ բազարով «Սասունցի Դավի՞թ»

Սաղոյանն Արկադիին ազատարար Դավիթ չի համարում

Արկադի Վարդանյան-իշխանություններ «աջաբսանդալն» արդեն այլ կաթսայում է եփվում, որտեղից քաղաքական դիվիդենտներ շահելու հնարավորությունները առավել քան համեղ ու բազմաթիվ են: Ասենք այն հարցերի ծավալումը, թե արդյոք միամի՞տ էին իշխանությունները՝ թույլ տալով ուժային կառույցներին եւ լրատվամիջոցներին այդքան ծայրահեղորեն հակաքայլեր ու հակաքարոզչություն սկսել Վարդանյանի դեմ՝ դրանով էլ վերջինիս վարկանիշի բարձրացմանը նպաստել: Թաքնված չե՞ն արդյոք այս սցենարի տակ այլ նպատակներ, որոնց ձգտում են հասնել որոշ քաղաքական շրջանակներ, եւ ընդհանրապես ի՞նչ նպատակներ են դրանք, եւ ո՞րոնք կարող են լինել այդ ուժերը:

Արտակ Սաղոյանն, օրինակ, այս հարցերին միանշանակ գնահատական չի տալիս. «օբյեկտիվորեն» եւ լավն է տեսնում, եւ վատը, չնայած երբ լավն է ներկայացնում, զարմանալիորեն հաճախ վատով է այն մեկնաբանում եւ հակառակը: Հետեւենք նրա տրամաբանությանը: Օրինակ, նա համարում է, որ հանրահավաքն ապացուցեց, թե հասարակությունը դեռ ներքին պոտենցիալ ուժ ունի եւ հստակ պատասխան է տալիս երկրի սոցիալ-տնտեսական ծանր դրությանը, իսկ հանրահավաքում հնչած խոսքերում որեւէ դեմագոգիկ բան չի տեսնում:

Եթե նկատի առնենք, որ այդ միտինգի ընթացքում ըստ էության Քոչարյանին հեռացնելու կոչերից բացի այլ ցնցող հայտարարություններ չարվեցին, ներառյալ նաեւ թե գահընկեցումից հետո ինչ ծրագրերով պետք է առաջնորդվեր մեր ապագա նախագահ Վարդանյանը, ապա դրանք էլ դեմագոգիա չպիտի լինեին: Մինչդեռ հակառակ պատասխանը ներկայացնելիս Սաղոյանը փորձում է հասկացնել, որ նախագահի փոփոխությամբ որեւէ արդյունքի հասնելու հնարավորությունը պարզապես անլուրջ է, առավել եւս, երբ բանախոսն ինքն էլ գտնում է, որ որեւէ ծրագիր այս ընթացքում Վարդանյանի կողմից առաջ չի քաշվել, եւ Վարդանյանն ինքն էլ «ազատարար Սասունցի Դավիթ» չէ:

Կամ ասենք, երբ նա իշխանությունների կողմից ձեռնարկված միջոցառումները ոչ ավել, ոչ պակաս բռնապետական է համարում եւ գտնում է, որ դրանով փորձում են մյուս քաղաքական ուժերի ականջին օղ հագցնել, թե չհամարձակվեք նույնը կրկնել: Միաժամանակ պնդում է, թե այս ամենը նույն իշխանության որոշ շրջանակների ձեռքի գործն է՝ որի նպատակը Արկադի Վարդանյանից արհեստական հերոս ստեղծելն է: Սրանցով սակայն սաղոյանական երեւակայությունը չի սպառվում: Նա նաեւ միտում է տեսնում, թե՞ իշխանությունները փորձում են առավել շեշտել շաբաթվա հերոսի օտար քաղաքացի լինելու հանգամանքը, որն այստեղ որոշակի գործողություններ է ծավալել:

Եվ որքան բազմատեսակ են իշխանությունների հետապնդած նպատակների շուրջ այս վարկածները, նույնքան էլ տարբնույթ են «արհեստական հերոս» ստեղծող ուժերի շրջանակները: Սաղոյանը խուսափում է կոնկրետացնել, թե որոնք են դրանք. ռուսամե՞տ ուժերը, արեւմտամե՞տ, թե՞ անընդհատ շահարկվող նախկինները, որոնք շրջապատում են Վարդանյանին:

Ընդհանրապես Սաղոյանի մոտ երկու միտում կարելի է տեսնել: Մի կողմից նա քարկոծում է իշխանություններին, մյուս կողմից չի ընդունում «միայնակ հրետանու»՝ Ա. Վարդանյանի ակտիվությունը: Եվ չնայած նման մոտեցմանը, Սաղոյանի ուշադրությունը հասարակական ակտիվությանն է սեւեռված: Որքանո՞վ է նա պատրաստ դարձյալ ոտքի կանգնել իր իրավունքները պաշտպանելու համար: Դրա նշույլները նրա համար ակնհայտ են, սակայն պրն Սաղոյանը կարծես թե մատների արանքով է նայում, որ հենց այդ ժողովուրդն է ցանկացած լոզունգի տակ ոտքի կանգնում, սակայն շահեկանորեն օգտակար լինելով ոչ թե իրեն, այլ ինչ-որ օտար կամ մինչ այդ անհայտ ուժերի: Սրա ամենաէական պատճառն անորոշությունն ու վախի տիրապետող տրամադրությունն է, որի ազդեցությամբ առաջնային է դարձել միայն «սրան էլ հեռացնենք, տեսնենք մյուսն ինչ կանի» բանաձեւը: Մինչդեռ, Սաղոյանի բնորոշմամբ, քաղաքական առողջ ուժերը հավաքական կամք չեն դրսեւորում հստակ լուծելի ծրագրեր առաջ քաշելու եւ դրանք իրագործելու մեխանիզմներ մշակելու միջոցով ժողովրդին իրենց ետեւից տանելու համար: Դրա համար էլ «բազար երկրում», ըստ Սաղոյանի, հատկապես «բազարով Սասունցի Դավիթ» պետք է հայտնվեր:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Նոյեմբերն սկսվեց դատաքննություններով

Տեւական ընդմիջումից հետո ԼՂՀ գերագույն դատարանում վերսկսվեց մարտի 22-ի գործի դատաքննությունը: Նիստն սկսելուց առաջ դատավոր Սուրեն Ալեքսանյանը կրկին իր դժգոհությունն արտահայտեց որոշ լրատվամիջոցների կողմնակալ հրապարակումների առթիվ: Մասնավորապես լրատվամիջոցներից մեկում տեղեկատվություն է զետեղվել առ այն, թե իբր Ս. Ալեքսանյանն ինքը դատաքննությունը վարում է՝ առաջնորդվելով Ադրբեջանական ԽՍՀ քրեական դատավարության օրենսգրքով: Նման հրապարակումները համարելով միտումնավոր, Ս. Ալեքսանյանը կոչ արեց դատական նիստերին ներկա գտնվող լրագրողներին անաչառ լինել դատավարությունը լուսաբանելիս: Նա արգելեց նկարահանումներ կատարել դահլիճում:

Այնուհետեւ անցնելով բուն նյութին, Ս. Ալեքսանյանը տեղեկացրեց դատական նիստի մասնակիցներին, որ հոկտեմբերի 17-ին կազմված դատահոգեբուժական փորձաքննության եզրակացության համաձայն, մարտի 22-ի գործով մեղադրյալ Սամվել Աղաջանյանը մեղսունակ էր ճանաչվել դատաքննությանը մասնակցելու համար: Ըստ այդ եզրակացության, ԼՂՀ գերագույն դատարանում քննարկելով, հոկտեմբերի 23-ին որոշվել է դատի տալ Սամվել Աղաջանյանին: Սուրեն Ալեքսանյանը միաժամանակ հրազեկեց, որ բժշկական հանձնաժողովի երաշխավորությամբ, Սամվել Աղաջանյանի պահվածքին հետեւելու նպատակով, նրան են կցվել երկու նյարդահոգեբույժներ: Նշված մասնագետները պետք է մասնակցեն դատաքննությանը: Դատավորը ներկայացրեց դահլիճում ներկա նյարդահոգեբույժներ Նունե Միրզոյանին եւ Լեւոն Խաչատրյանին: Ամբաստանյալ Սամվել Աղաջանյանի պաշտպան Էդվարդ Աղաջանյանը խնդրեց հրապարակել փորձաքննական եզրակացությունը, որը դատավորը չմերժեց: Դրանից հետո Էդ. Աղաջանյանը բողոքեց իր պաշտպանյալի ֆիզիկական վիճակից, քանի որ վերջինս չի կարողանում ոչ խոսել, ոչ էլ ինքնուրույն կանգնել:

Այս կապակցությամբ դատավորը հայտարարեց, որ ԼՂՀ առողջապահության նախարարության ստեղծած իրավաբժշկական հանձնաժողովը մանրամասն զննել է Սամվել Աղաջանյանի ֆիզիկական վիճակը եւ որեւէ բարդություն չի հայտնաբերել, որի մասին էլ ներկայումս պատրաստվում է համապատասխան եզրակացություն:

Քննարկվելուց հետո որոշվեց մինչեւ նշված հանձնաժողովի եզրակացությունը դատարան չներկայացնելը, դատական նիստը չշարունակել: Հայտարարվեց ընդմիջում մինչեւ կեսօրվա ժամը երկուսը:

Ընդմիջումից հետո, սակայն, նշված ժամանակից ուշ սկսելով դատական նիստը, դատավոր Սուրեն Ալեքսանյանը հայտարարեց, որ Սամվել Աղաջանյանի ընդհանուր ֆիզիկական վիճակի մասին ակնկալվող բժշկական եզրակացությունը դեռեւս պատրաստ չլինելու պատճառով դատական նիստը հետաձգվում է մինչեւ հաջորդ օրվա առավոտյան ժամը 10-ը: Ս. Ալեքսանյանի խոսքերով, այսօրվա դատական նիստին պետք է մասնակցեն նաեւ Սամվել Աղաջանյանի առողջական վիճակի մասին եզրակացություն տված բժիշկները:

Ավելացնենք, որ երեկ Ստեփանակերտում զուգահեռաբար սկսվեց նաեւ նախկին քաղաքապետ Սամվել Բաբայանի եղբայր Կարեն Բաբայանի դատավարությունը: Քրեական օրենսգրքի չորս հոդվածներով ամբաստանվող Կ. Բաբայանի դատը կանցկացվի քաղաքային դատարանում, ավելի կոնկրետ՝ ԳԴ դատական նիստերի հին դահլիճում:

Ինչպես «Ազգի» թղթակցին հայտնեց Ստեփանակերտի քաղաքային դատարանի նախագահ Նաիրի Հակոբյանը, Կարեն Բաբայանի դատաքննությունը հետաձգվել է մինչեւ նոյեմբերի 22-ը: Գործի նյութերին ծանոթանալու նպատակով քառօրյա ժամկետով ժամանակ է խնդրել մեղադրող դատախազ Լ. Բարսեղյանը, ինչը բավարարվել է:

ՆԱՐԻՆԵ ԱՐՇԱԿՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

Երբ տաքսին քշում են առանց հաշվիչը միացնելու

ԱԺ պատգամավոր, Կոմկուսի անդամ, Երեւանի 6-րդ տաքսամոտորային հավաքակայանի երբեմնի տաքսու վարորդ Խորեն Սարգսյանը վերջին շրջանում գերակտիվ - լոբբիինգ է ծավալել: Հայաստանի տարբեր շրջաններում պրն Սարգսյանը ժողովրդի հետ հանդիպումների ընթացքում պնդում է, թե «Ռոբերտ Քոչարյանը պատրաստվում է ծախել Մեղրին»: Նախապես ասեմ, որ 1998 թ. նախագահական ընտրություններում չեմ քվեարկել Ռոբերտ Քոչարյանի օգտին, եւ նրան չեմ պաշտպանում:

Օրերս պատգամավոր Խորեն Սարգսյանը Ա1+ հեռուստաընկերության «Հետզրույց» հաղորդաշարի ընթացքում հերթական սուտը մատուցեց՝ պնդելով, թե անձամբ կարդացել է այս տարվա սեպտեմբերի 13-14-ը Երեւանում կայացած «Եվրամիություն-Հայաստան խորհրդարանական համագործակցության հանձնաժողովի» հայտարարությունն ու հանձնարարականները, որտեղ իբր գրված է, թե Հայաստանը պատրաստվում է Մեղրին վաճառել Ադրբեջանին: Հաղորդման հեղինակ Ա. Աբրահամյանի զարմանքին ի պատասխան պրն Սարգսյանը քիչ էր մնում երդվեր իր, ԱԺ պատգամավորների ու խոսնակի արեւով, թե «հա, ես եմ կարդացել»:

Մեր ձեռքի տակ է պրն Սարգսյանի հիշատակած փաստաթուղթը՝ կազմված 28 կետից, որտեղ չկա Մեղրի բառն ընդհանրապես: Թե ինչպես է պրն Սարգսյանը մոգոնել այս սուտը, դժվարանում եմ ասել:

Հարգարժան ԱԺ պատգամավորին հիշեցնում ենք, որ քաղաքականությունը տաքսի քշել չէ, որ ինչ սուտ ասես հնարես: Օրինակ՝ ԱԺ դարպասներից մինչեւ կոմունիստ նախարար Լեոնիդ Հակոբյանի տասնյակ հազարներ արժեցող առանձնատուն իբր 50 կմ ճանապարհ է:

Թ. Հ.

Կանոնակարգվել է ավտոտնակների կառուցումը

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երեւանի բնակելի շենքերի բակերը եւ հասարակական մյուս վայրերը բարեկարգելու եւ ըստ նշանակության շահագործելու, ինչպես նաեւ քաղաքի կանաչ տարածքները պահպանելու եւ ընդլայնելու նպատակով, մայրաքաղաքի վարչական տարածքում պետական սեփականություն հանդիսացող հողերում այսուհետ կարգելվի հիմնական եւ ժամանակավոր շինությունների ձեւով բոլոր տեսակի ավտոտնակների, ինչպես նաեւ կենցաղային նշանակության շինությունների կառուցումը, որոնք կարող են շահագործվել որպես ավտոտնակ: Կարգելվի նաեւ այդ նպատակներով հողամասերի հատկացումները:

Ըստ քաղաքապետարանի իրավաբանական վարչության պետ Գեւորգ Մինասյանի, բացառություն են կազմում ամբողջությամբ ստորգետնյա կամ թեք ռելիեֆի վրա՝ կիսաստորգետնյա (առնվազն 50 տոկոս գետնի տակ) եւ առնվազն 10 տեղանոց ավտոտնակների կառուցումը: Այս նպատակով հողամասեր կարող են հատկացվել միայն բուսականությունից զուրկ եւ քաղաքաշինական պետական եւ համայնքային ծրագրերում չընդգրկված, չօգտագործվող տարածքներում: Նշվեց նաեւ, որ այս սահմանափակումները չեն վերաբերում քաղաքացիներին պատկանող (սեփականության կամ օգտագործման իրավունքով) տնամերձ հողամասերում կառուցվող ավտոտնակներին:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ժ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայութիւն / հեռ. 562941
Apple Macintosh համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Հույսը, թե «Լույսը» կվերակենդանանա, չի մեռել

Դեկտեմբերին կվերագործարկվի «Լույս» միավորումը, որի նոր անվանումը թերեւս կլինի «Գրանդ Սան»

Ժանգոտ դռներ, քանդված շինություններ, ջարդված ապակիներ, ծակ տանիք, քայքայված սարքավորումներ, անշունչ հրապարակներ, մեռյալ տարածք: Այսպիսին է Հայաստանի արդյունաբերական հսկաներից մեկի՝ «Լույս» արտադրական միավորման, ինչպես ընդունված է ասել, լամպերի գործարանի այսօրվա արտաքին տեսքը: Գործարանը իր 70 մեծ ու փոքր շինություններով տեղակայված է 28,5 հա-ի՝ մի ամբողջ փոքր գյուղի չափ տարածքի վրա, որն այսօր նման է տարերային աղետից հետո ավերված, էվակուացված բնակչությամբ բնակավայրի: Լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների երեկվա այցը գործարան կազմակերպել էր «Գրանդ տոբակո» ՀՁ-ն, որի նախագահ Հրանտ Վարդանյանի ուսերին էլ դրվել է «Լույսը» վերակենդանացնելու ծանր բեռը: «Լույսի» վերականգնումը սկսվել է հոկտեմբերի 16-ից, երբ ՀՀ կառավարության որոշմամբ ստեղծվեց տնօրենների խորհուրդ, ու կառավարության կողմից լիազորի կարգավիճակով նախագահ նշանակվեց Հ. Վարդանյանը: Գործարանի վերագործարկման ռազմավարական ծրագիրն արդեն ընթացքի մեջ է:

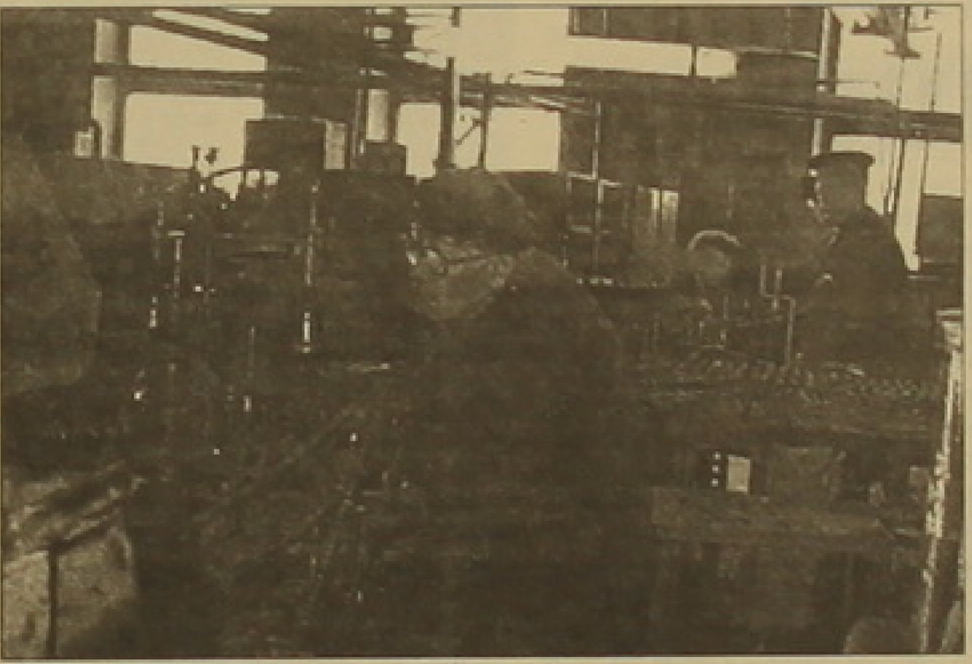

Հիշեցնենք, որ Հայաստանի առաջին հինգ արդյունաբերական հսկաների թվին պատկանող այս գործարանը դարձել էր իրար հաջորդող կառավարությունների գլուխկոտրուկի առարկան: Խնդիրն այն է, որ գործարանը 97 թվականից ամբողջությամբ փակվել էր, տարեցտարի կուտակված դեբիտորական ու կրեդիտորական պարտքերի ձնակույտը հասել էր ահռելի չափերի՝ 12 մլն դոլարի, եւ բազմաթիվ պարտատերերի պահանջով գործը հասել էր մինչեւ դատարան, որի որոշումն ամենայն հավանականությամբ պետք է լիներ գործարանը լրիվ սնանկ ճանաչելն ու լուծարելը:

Այսօր արդեն այդ հեռանկարը անհավանական է թվում, քանի որ գործը սկսված է: Մոտ երկու շաբաթվա ընթացքում սկսվել են վերականգնողական աշխատանքները, հրավիրվել են 100-ից ավելի մասնագետներ, որոնք հաստոց առ հաստոց, արտադրամաս առ արտադրամաս աշխատանքային վիճակի են բերում անգործության պատճառով շարքից դուրս եկած սարքավորումները: Աշխատանքներն արդեն սկսվել են կոլբաների, հավաքման եւ ապակիների արտադրամասերում, որոնք մասամբ կգործարկվեն արդեն դեկտեմբերի սկզբին: Գլխավոր ինժեներ Գ. Աղաբաբյանի կարծիքով մինչեւ տարեվերջ հնարավոր կլինի գործարանի ամսական արտադրությունը հասցնել 40-50 հազար լամպի: Առայժմ կարտադրվեն հայաստանյան շուկայում մեծ պահանջարկ ունեցող նորմալ լուսավորման ու մոմաձեւ լամպեր: Տնօրենների խորհրդի անդամ Լեւոն Պետրոսյանի խոսքերով գործարանի վերականգնման ծրագրի առաջին փուլով նախատեսված է ամբողջությամբ գրավել հայաստանյան շուկան, որը ներկայումս ողողված է իրանական, թուրքական, կիրգիզական, ռուսական եւ այլ որակյալ ու անորակ լամպերով, ապա նոր անցնել նախկին շուկաներին: Ժամանակին «Լույսը» կառուցվել է միութենական հանրապետությունների պահանջարկն ամբողջությամբ բավարարելու նպատակով, սակայն արտադրանքը արտահանվել է ոչ միայն նախկին ԽՍՀՄ-ի, այլեւ աշխարհի մոտ 50 երկրներ: Արդեն սկսվել են բանակցությունները՝ մոռացված շուկաները վերականգնելու, ինչպես նաեւ արտադրությունը սկսելու համար անհրաժեշտ կիսաֆաբրիկատներ ներկրելու նպատակով: «Լույսը» նախկինում աշխատել է գրեթե 100 տոկոսանոց ներկրված հումքով, սակայն, մասնագետների պնդմամբ, պետք է գոնե ապակին արտադրվի Հայաստանում: Դրա համար կա հումք՝ կվարցային քարեր, նաեւ՝ գիտական ներուժ: Լավագույն տարիներին՝ 80-ականների սկզբին, գործարանն ունեցել է տասնյակ արտադրամասեր՝ մոտ 7000 աշխատողներով, որոնց թիվը առ հոկտեմբերի 16-ը հասել էր ընդամենը 180-ի: Լ. Պետրոսյանի հավաստմամբ, եթե հաջողվի դեկտեմբերի վերագործարկումը, ապա կբացվի մոտ 450 նոր աշխատատեղ: Բանվորների նվազագույն աշխատավարձը նախատեսված է 40 հազար դրամ: Գործարանի նախկին բանվորների հերթերը՝ աշխատանքի տեղավորվելու համար օրեցօր ստվարանում են: Լավատեսների կարծիքով ծրագրի հաջողության դեպքում առաջիկա երկու-երեք տարում կստեղծվի մոտ 2500 աշխատատեղ:

Թե ի՞նչ հզորությամբ կաշխատի գործարանը, առայժմ մասնագետները դժվարանում են ասել, ինչպես նաեւ դժվարանում են ասել, թե գործարանը կմնա պետակա՞ն 80 տոկոս բաժնեմասով, կսեփականաշնորհվի՞, թե՞ մեկ այլ կարգավիճակ ձեռք կբերի: Հնարավոր չեղավ տեղեկություններ ստանալ նաեւ ֆինանսական վիճակի, տարիների ընթացքում կրած նյութական վնասների, նախատեսվելիք ներդրումների չափի, ինչպես նաեւ դատական գործընթացի մասին: Համենայն դեպս տպավորությունն այնպիսին էր, որ թե կառավարությունը, թե կոլեկտիվը վճռականորեն են տրամադրված: Հ. Վարդանյանը հայտնի է որպես քայքայված արտադրություններ վերականգնող տնտեսվար, սակայն, եթե մինչ այժմ նրա հաջողեցրած օրինակները առավել հեշտ արտադրություններին (ծխախոտ կամ կարամել) են վերաբերում, ապա այս դեպքում խոսքը ավելի լուրջ արտադրության ու տասնյակ անգամ մեծ մասշտաբներին է վերաբերում: «ԳՏ»-ի լրատվական պատասխանատուները հավաստեցին, որ պրն Վարդանյանը ասելիք կունենա մոտ մեկ ամիս հետո, երբ արդյունքները շոշափելի կլինեն:

«Եթե այս գործարանի աշխատանքը հնարավոր լինի վերականգնել, ուրեմն էս երկիրն էլ հնարավոր կլինի վերականգնել», պարզ անկեղծությամբ խոստովանեց տարեց բանվորներից մեկը: Այսպիսով, «Լույսի» վերագործարկումը լուրջ փորձաքար կարող է լինել ոչ միայն Հ. Վարդանյանի, այլեւ ներկայիս կառավարության համար:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ինչպիսի՞ն կլինի ապահովագրական համակարգը

Սոցիալական ապահովություն եւ ապահովագրություն հասկացությունները հաճախ շփոթություն են առաջացնում ոչ միայն կենցաղում, այլեւ պետական օղակներում: Մինչ այժմ նախկին կենսաթոշակային, այժմ սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամը, ըստ էության, ապահովագրություն չի իրականացնում: Այն հավաքագրում է պարտադիր վճար եւ վճարում թոշակներ: Այսինքն՝ իրականացնում է ընդամենը սոցիալական ապահովության գործառույթ: Երեկ կառավարության նիստում քննարկված եւ ընդունված «Ապահովագրության մասին» հայեցակարգում այդ հարցերը ճշտվեցին: Կոնկրետ միջոցառումները, ինչպես նշեց ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի փոխնախարար Արա Ասլիկյանը, կներկայացվեն սոցապնախարարության հետ՝ վերոնշյալ հարցի վերաբերյալ վերջնական եզրահանգման գալուց հետո: Իսկ հայեցակարգն ընդհանրապես սահմանում է ապահովագրության համակարգում պետության դերը, ապահովագրության տեսակները: Մասնավորապես նշվում է, որ պետությունն այս ոլորտում ունի միայն քաղաքականություն տանելու եւ կարգավորելու խնդիր եւ որպես ապահովագրող հանդես չպետք է գա: Տրվում են նաեւ ապահովագրության երկու տեսակները՝ կյանքի եւ այլ (գույքի, գործունեության եւ այլն): Ամրագրվում են մի քանի պարտադիր ապահովագրության տեսակներ՝ գյուղատնտեսության, առողջապահության եւ այլ բնագավառներում: Ի պատասխան «Ազգի» հարցի, թե ինչպիսի՞ ազդեցություն կունենա այս փաստաթուղթն ապահովագրական շուկայի վրա, պրն Ասլիկյանն այն կարծիքը հայտնեց, որ հայեցակարգը կոնկրետ ազդեցություն չի ունենա: Սակայն այն միջոցառումները, օրենսդրական եւ ենթաօրենսդրական ակտերը, որոնք նախատեսված են ընդունել եւ իրականացնել 2001-ին, հույս են ներշնչում, որ 2002-ից ապահովագրական գործունեությունը մեծ թափ կստանա: Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի փոխնախարարը տեղեկացրեց նաեւ, որ 1999-ին առաջին անգամ ապահովագրական համակարգը տարին ամփոփեց ոչ մեծ, բայց շահույթով՝ 80 մլն դրամ: Հուսանք, որ այս միտումը կշարունակվի, եւ կենսական նշանակություն ունեցող այս ոլորտն իր կարեւորությանը համապատասխան տեղ կզբաղեցնի մեր կյանքում:

Արտադրության զարգացման եւ ներդրումների սպասումներ

Ինչպես հայտնի է, շվեյցարական «Ֆրանկ Մյուլեր» ընկերությունը Հայաստանում ժամացույցների արտադրություն հիմնելու լուրջ պայմանավորվածություն էր ձեռք բերել ամենաբարձր մակարդակով՝ ՀՀ նախագահի հետ: Ներդրումային ծրագրի ընթացքի մասին նոր տեղեկություններ ստանալու ակնկալիքով կառավարության նիստերի ընդմիջմանը դիմեցինք ՀՀ արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարար Կարեն Ճշմարիտյանին:

– Ընկերության գնած դարձյալ շվեյցարական «Ֆունակ» ընկերության սարքավորումները, որոնք ունեն ամենաբարձր ճշգրտություն, արդեն առաքվում են Հայաստան: Նոյեմբերի կեսերին դրանք կլինեն այստեղ: Այսինքն ներդրումները «Ֆրանկ Մյուլերն» արդեն կատարում է:

– Համագործակցություն լինելո՞ւ է տեղի որեւէ ձեռնարկության հետ:

– Ոչ: Առանձին տարածք են վերցրել նոր գործարանի շինարարության համար: Շվեյցարական ընկերությունն արտադրում է ձեռքի ժամացույցներ: Ի դեպ, ձեռքի ժամացույցներ արտադրում է նաեւ Երեւանի գեղարվեստական ժամացույցների գործարանը, որի պահանջարկը եւ սպառումը մասնավորապես ռուսական շուկայում եւս մեծ է: Այս գործարանի ապագան նույնպես տեսանելի է: Ինչ մնում է «Ֆրանկ Մյուլերին», այս ընկերությունը պատրաստվում է ներդրումներ կատարել նաեւ թեթեւ արդյունաբերության ոլորտում:

Արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարի հետ մեր հարցազրույցի ընթացքում լրագրողները նրան ուղղեցին մի շարք այլ հարցեր:

– Ըստ որոշ տեղեկությունների, մոտակա օրերին Հայաստան կայցելի ադամանդագործության խոշորագույն միջազգային ընկերության՝ «Դը Բիրսի» պատվիրակությունը:

– Նոյեմբերի 3-ին սպասվում է «Դը Բիրսի» փոխնախագահ Ռալֆի այցելությունը Հայաստան: Պատվիրակությունը կլինի մեր ադամանդագործական ձեռնարկություններում, կուսումնասիրի նրանց հնարավորությունները:

– «Լինսի» հիմնադրամի գործունեության ակտիվացում սպասվո՞ւմ է:

– Այո: Փոքր ձեռնարկությանը հատկացված 18 մլն դոլար վարկերն արդեն կան: Գումարները տրամադրվելու են մեկ ամսվա ընթացքում: Հիմնադրամը թույլ է տվել նաեւ տրամադրել կոնսոլիդացված վարկեր: Այսինքն երկու-երեք բանկ կմիավորվեն եւ 1 մլն դոլարի փոխարեն տան ավելի մեծ գումարներ: Հաջորդը 20 մլն դոլար զբոսաշրջությանը տրամադրվող վարկերն են: 30 մլն դոլարը հայտնի ընկերություններին Հայաստան բերելու, այսպես ասած, գրավչությունը բարձրացնելու նպատակով տրամադրվող վարկերն են: Վարկերի մյուս մասն ուղղվելու է ենթակառուցվածքների վերականգնմանը՝ Հյուսիսային մայրուղու, այլ ճանապարհների շինարարությանը: Ամեն ինչ արվելու է մասնավորապես քրիստոնեության պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակն արժանավայել դիմավորելու համար:

Դարձյալ արտադրության ոլորտին առնչվող մեկ այլ խնդրի առնչությամբ մեր հարցն ուղղեցինք գյուղատնտեսության նախարար Զավեն Գեւորգյանին:

– Պրն Գեւորգյան, Բելառուսի պետական պատվիրակության Հայաստան այցելության ժամանակ հյուրերը եղան Երեւանի կոնյակի գործարանում: Ինչո՞ւ հատկապես ընտրվեց այս գործարանը եւ հայկական կոնյակի Բելառուս արտահանելու մասին եղա՞ն կոնկրետ պայմանավորվածություններ:

– Կոնյակի գործարանը մեր հին եւ առավել ճանաչված ձեռնարկությունն է: Բելառուսները մեծ հետաքրքրություն ունեն մեր կոնյակների նկատմամբ եւ շատ բարձր են գնահատում դրանք: Կոնյակի արտահանման պայմանագիր չկնքվեց, բայց պայմանավորվեցինք, որ ես կամ նախարարության ներկայացուցիչը պետք է մեկնի Մինսկ, եւ կկոնկրետացվի, թե ո՞ր արտադրատեսակներն իրենք կցանկանան գնել:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Իրան-Հայաստան գազամուղը կկառուցվի ճիշտ նախատեսված ժամանակահատվածում

Սկիզբը էջ 1

Իրան-Հայաստան գազամուղը կկառուցվի՞ ճիշտ նախատեսված ժամանակահատվածում, կա՞ն քաղաքական խնդիրներ, որոնք հերթական անգամ խոչընդոտ լինեն: Այս հարցերով «Ազգը» դիմեց ՀՀ-ում Իրանի դեսպանատան տնտեսական հարցերով պատասխանատու պրն Թաբաթաբայիին. «Մինչեւ այսօր երկու երկրների բարձրաստիճան պաշտոնյաների միջեւ մի շարք հանդիպումներ են եղել: Վերջերս ՀՀ էներգետիկայի նախարար պրն Գալուստյանն այցելեց Իրան, բանակցեց արտգործնախարար Խարազիի, Իրանի առաջին փոխնախագահ Հաբիբիի հետ: Լավ համաձայնություններ են ձեռք բերվել, իրանական կողմը շատ լրջորեն հետեւում է ծրագրի իրականացմանը: Մենք Հայաստանի տնտեսության զարգացման համար շատ ենք կարեւորում գազատարի կառուցումը: Հայաստանի նախագահ պրն Քոչարյանը, այլ բարձրաստիճան պաշտոնյաներ լուրջ են մոտենում հարցին, հետեւողական են: Իրանական կողմը կներդնի բոլոր ջանքերը՝ նախատեսված ժամկետում սկսելու եւ ավարտելու շինարարական աշխատանքները: Այստեղ կարեւորը երկուստեք կամքն է, որ գոյություն ունի»:

Կա՞ն արդյոք քաղաքական խնդիրներ, որոնք խոչընդոտում են գազատարի շինարարությանը: «Հիմնական խնդիրները լուծվել են, մնացել են որոշ տեխնիկական հարցեր, որոնք վճռվելու են բանակցություններով: Եթե կան երկրներ, որոնք չեն ցանկանում կամ խոչընդոտներ են ստեղծում, ապա նրանց նպատակը թույլ Հայաստան տեսնելն է: Մենք ցանկանում ենք Հայաստանում տեսնել ծաղկուն տնտեսություն, եւ այդ նպատակն իրականացնելու համար ջանք ու եռանդ չենք խնայի: Մեր տասը տարվա գործունեությունը դա է ապացուցել»:

Իրանցի դիվանագետը նաեւ հիշեցրեց. «Եթե հայաստանյան որոշ թերթեր կասկածանքով են վերաբերվում Իրան-Հայաստան գազամուղի կառուցմանը, ապա պետք չէ լուրջ ընդունել: Գազատարը կառուցվելու է ճիշտ նախատեսված ժամանակահատվածում»:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Ս. Սեդրակյանը որեւէ առնչություն չունի «Պրոմեթեւսի» հետ

Ինչպես եւ սպասվում էր, **«Ազգի»** երեկվա համարում տպագրված ՀՀ առեւտրային բանկերի ռեյտինգի մասին տեղեկատվությունը իրարանցում է առաջացրել ֆինանսական շուկայում, որին կանդրադառնանք վաղը: Իսկ մինչ այդ, ի թիվս այլոց, երեկ խմբագրություն զանգահարեց «Պրոմեթեւս» կոնցեռնի փոխնախագահ պրն Եղիշե Համազասպյանը եւ տեղեկացրեց, որ հակառակ մեր ենթադրության, SED MARSED-ի եւ Երեւանի ֆոնդային բորսայի նախագահ Սեդրակ Սեդրակյանը որեւէ գործընկերային առնչություն չունի «Պրոմեթեւս» բանկի հետ: Իսկ մեր հարցին, թե ինչով բացատրել ռեյտինգի սանդղակում բանկի առաջին տեղում հայտնվելը, պրն Համազասպյանը հավաստեց, որ ամեն ինչ կատարվել է իրենցից անկախ:

Գ. Ս.

Իրավիճակ

Օրհաս

Նոյեմբերի 15-ին Ազգային ժողովի թափուր ընտրատարածքներում անցկացված վերջին ընտրական գործընթացները վկայում են, որ Հայաստանի հասարակական, քաղաքական, պետական կյանքում առկա բարոյալքվածության, այլասերվածության, օրինախախտումների, կոռումպացվածության երեւույթները խորն են արմատակալել: Բոլոր նրանք, ովքեր գերադասում են երեւալ ամբոխահաճո եւ կամ արդարացնել սեփական արատավոր գործելակերպը, մեկ հերթապահ առարկություն ունեն արդարացում ապականության մեջ ներքաշված հասարակության լայն հատվածների, այն է՝ «խեղճ ժողովուրդն ինչ անի, նրան այդպես դարձրեցին»: Առաջին հայացքից այս ձեւակերպմանը չհամաձայնվել չի կարելի, մանավանդ որ սոցիալական աննախադեպ բեւեռացումն ու կեղեքումը հասցրել են նրան, որ մարդիկ գերադասում են 2000 դրամանոց ընտրակաշառքով 2 օր թերսնվել, քան ետ մղել ընտրակաշառք առաջարկող ձեռքը: Սակայն «խեղճ ժողովրդին» արդարացնող ձեւակերպումը ոչ միայն ավելի է մեծացնում սոցիալական կեղեքման հնարավորությունները, այլեւ ավելի անխոչընդոտ ու հարթ է դարձնում այն ճանապարհը, որը հասարակությանը տանում է դեպի բարոյական ուծացում, հանգեցնում ցածրակարգ բնազդների բավարարման, բարձրագույն արժեքների հանդեպ քամահրանքի:

1995-ից ծայր առած ազատ ընտրական համակարգի անարգումը աստիճանաբար հանգեցրեց հասարակական, քաղաքական, պետական գործընթացների ապականման: 1996 թ. հասարակական բուռն ընդվզման ջարդը ծանր, անդառնալի հետեւանքներ ունեցավ հասարակության ու պետության համար.

1. ՀՀ առաջին նախագահի «օրհնությամբ» Հայաստանի հասարակությունը եւ միջազգային հանրությունը կորցրեց հենց Լեւոն Տեր-Պետրոսյան պետական, քաղաքական լուրջ գործչին:

2. Ժողովրդավարության հիմնարար ինստիտուտի՝ ազատ ընտրական համակարգի բռնադատությունը, պարարտ հող ստեղծեց ազգային, ժողովրդավարական մյուս արժեքների խեղաթյուրման համար:

3. Ոչ ներկայացուցչական իշխանության մարմինների գոյությունը, ինչպես նաեւ դրանց անսասան թվալու հանգամանքը պատճառ դարձան, որ հասարակությունը դադարեց հավատալ իշխանություններ ձեւավորելու, նրանց գործունեության վրա ազդեցություն ունենալու, փոփոխություններ իրականացնելու իր ուժերին ու հնարավորություններին:

4. Հայաստանը կորցրեց ժողովրդավարություն վերահաստատելու բացառիկ հնարավորությունը:

5. Միջազգային հանրության համար մեր երկիրը դադարեց լինել լուրջ գործընկեր:

Այնուհետեւ միմյանց հաջորդեցին բացասական երեւույթները հասարակական կյանքում: Չձեւավորված, չկայացած հասարակական, քաղաքական ինստիտուտների գոյության պայմաններում լուրջ վտանգ էր ներկայացնում հասարակության կամքի ու ներքին դիմադրողականության կոտրումը, քանի որ կարող էր արգելակվել ազգաբնակչության կազմավորումը որպես ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ:

Այդ վտանգն աստիճանաբար վերածվեց իրողության: Արդարադատության նախարարությունում գրանցում ստացած հասարակական կազմակերպությունների գերակշիռ մասը արթնանալու նշաններ է ցույց տալիս միայն դրամաշնորհից դրամաշնորհ: Միջազգային կազմակերպությունների մեծ մասի՝ կոռումպացվածության բարձր աստիճանը սնում էր հատկապես այն կազմակերպություններին, ովքեր վստահելի գործընկերներ էին խաղի արատավոր կանոնների պահպանման համար: Արդյունքում գործող կանոնների համաձայն, ամլացվում էին հատկապես այն հասարակական կառույցները, որոնք նպատակամիտված էին ժողովրդավարական ինստիտուտների կայացմանն օժանդակելուն: Ի սկզբանե դավաճանելով ժողովրդավարական արժեքներին՝ հասարակական ինստիտուտները այս կամ այն չափով նպաստեցին նոր արժեքների վարկաբեկմանը: Այսեւայլ իրողությունները կասեցրեցին այդ կառույցների ամբողջության մեջ հասարակական գործոն դառնալու հնարավորությունները, ինչը միանգամայն ձեռնտու էր գործող քաղաքական համակարգին:

Մեկ այլ խաղի նույնքան արատավոր կանոնները, այս անգամ պարտադրված իշխանությունների եւ նրանց սոցիալական հենարանը հանդիսացող թաղային հեղինակությունների ու լյումպենի կողմից, վերջին շրջանում նաեւ առանց դիմադրության, ընդունվեցին ժողովրդավարության մյուս ինստիտուտի՝ քաղաքական կուսակցությունների կողմից: Գաղափարախոսությունների ու քաղաքական ծրագրերի պայքարը Հայաստանում արդեն իսկ ավարտվել էր, ուստի ընտրություններում կուսակցությունների պայքարը հանգեց պատգամավորական մանդատը 2-3 ամիս նախարարի աթոռով փոխարինելու մրցավազքի:

Արատավոր այս գործելակերպը որդեգրեցին ոչ միայն 15-օրյա կենսագրություն ունեցող կուսակցությունները, այլեւ երբեմնի ազդեցիկ ընդդիմադիր քաղաքական ուժերը: Անշուշտ, նրանք եւս ունեին նմանօրինակ քայլի արդարացումը, ըստ որի ավանդաբար ընդդիմադիր ուժերի դաշնակից համարվող հասարակական լայն շրջանակները ընտրությունների ժամանակ սատար չեն կանգնում այդ ուժերին՝ գերադասելով վաճառել իրենց քվեն թաղի տղերքին: Եվ այժմ ամենակենսունակ եւ գործող կուսակցությունը «թաղի տղերքի» կուսակցությունն է, որոնք եթե իշխանությունների սոցիալական հենարանն էին մինչեւ նախորդ ընտրությունները, ապա առաջիկայում կդառնան վերջիններիս քաղաքական հենարանը:

Ժողովրդավարության մյուս կարեւոր ինստիտուտը՝ մամուլը, իր տնտեսական թշվառ վիճակի, ինչպես նաեւ հասարակությունից զգալիորեն կտրվելու հետեւանքով բավարարվում է ընդամենը 2500 չինովնիկների ու քաղաքական գործիչների սպորտային հետաքրքրասիրությունը միայն, ուր նրանք կարդում էին սեփական «սրամտությունների» անվերջ շարանը: Զանգվածային լսարանի վրա ազդելու մյուս լրատվամիջոցները, մասնավորապես տարբեր հեռուստաընկերությունները, մեծ մասամբ զբաղված են կամ ուղեղների մշակմամբ, կամ դրանց բթացմամբ:

Այս ամենին գումարվում է նաեւ կայուն աշխատատեղերի, անորոշ տնտեսական ու սոցիալական ապագայի, վստահություն ներշնչող կադրային ու հարկային քաղաքականության բացակայությունը:

Ըստ էության ստեղծված են բոլոր հիմքերը, որ մարդիկ զանգվածորեն լքեն այս հողակտորը, որը նրանցից շատերի համար դադարել է ՀԱՅՐԵՆԻՔ լինելուց: Ավելի հաճախ մարդիկ ոչ թե արտագաղթում են, ոչ թե լքում Հայաստանը, այլ պարզապես փախչում են կաշառակերությունից, կոռուպցիայից, անպատժելիությունից, գործազրկությունից, միջակությունների հաղթարշավից, ապագայի հույսի բացակայությունից, նաեւ՝ իրենք իրենցից, քանի որ հասարակական, պետական, սոցիալ-տնտեսական քաղաքական կյանքի բացակայությունը ստիպել է նրանցից շատերին կորցնել սեփական դիմագիծը:

Ժողովրդավարական կառույցների բացակայությունը տրամաբանորեն զրկում է պետական կյանքի ժողովրդավարացման պահանջներից: Եվ պատահական չէ, որ զանազան մականունավոր տղերք «հաջողացնում են» պատգամավորական մանդատներ կամ նախարարական աթոռներ, որ թափուր մնացած ընտրատարածքը կամ այլ բարձր պաշտոններ կարող են ընկալվել որպես պապից մնացած ժառանգություն, որոնք «դե ֆակտո» անհնար է օտարել: Երբ սովորական ավտոտեսուչը, արդարացում փող վերցնելու իր համառ պահանջի, նկատում է՝ «վերեւներին նայող տալու համար մի բան էլ իմ գրպանից պիտի դնեմ»: Թե՞ վերեւները չգիտեն, որ «Զվարթնոց» օդանավակայանից դուրս եկող յուրաքանչյուր ավտոմեքենայի տեր 1000 դրամի չափով ոչ պաշտոնական հարկ է վճարում եւ որ երթուղայինների վարորդներին օրը մեկ անգամ պարտադիր «թափ են տալիս» իրավապահ մարմինները: Սա ընդամենը մեկ օրինակ է, ինչն անկասկած կարելի է տարածել մնացած բոլոր ոլորտների վրա:

Ավելի հաճախ հրաժարվում ես հասկանալ ոչ միայն իշխանություններին, այլեւ ազգաբնակչությանը: Չէ՞ որ նույն երթուղային տաքսիներով էին «ընտրությունների բերվում» հարյուրավոր մարդիկ, որոնց հաճախ ընտրակաշառքը հենց մեքենայում էր տրվում: Ծանոթներիցս մեկը, որ հոկտեմբերի 15-ի ընտրարշավի ընթացքում որպես տվյալ ընտրատարածքներից մեկի բնակիչ, ականատես էր եղել զանգվածորեն բաժանվող ընտրակաշառքների, ընտրակաշառք վերցնող հարեւանին, որը մեծապես անիծել է իշխանություններին, նետել է «Երեք տարի չբողոքես իշխանություններից»: «Մեր ձեռքն ի՞նչ կա», փորձել է արդարանալ վերջինս: «Ընտրակաշառք», հարեւանի ձեռքը բռնել եւ ափը բացել է ծանոթս:

Այսեւայլ երեւույթները վաղուց արդեն խաթարել են ոչ միայն հասարակության բարոյականության, այլեւ պետականության հիմքերը, եւ մեկ տարի առաջ պետականության անկման վտանգին դեմ հանդիման կանգնած Հայաստանում այսօր արդեն ՕՐՀԱՍ է: Բարոյականության, նյութականի, ոգու, հասարակության եւ պետականության օրհաս:

Ամենասարսափելին: 1991-ին 94 տոկոսով անկախ, ժողովրդավարական Հայաստանին «այո» ասած հասարակության մեծ մասը այսօր անիծում է սեփական երկրի անկախությունը: 3000-ամյա պատմություն եւ 2000-ամյա քրիստոնեական ավանդույթներ ունեցող Հայաստանի ազգաբնակչությունը նոր հազարամյակի շեմին «ստրկությունը պարգեւ է համարում»՝ ուրանալով իր լեզուն, մշակույթը, կրոնը: Ղարաբաղյան պատերազմում հաղթանակած ժողովուրդը ուրանում է սեփական հաղթանակները՝ դրանք համարելով 3-րդ ուժի պարգեւ:

85 տարի առաջ ցեղասպանության ենթարկված ժողովուրդը կարող է անգամ բարոյական իրավունք վերապահել վիճարկելու «հարցի քննարկման նպատակահարմարությունը»:

Արժեքների ինչպիսի անկում: Ազգային արժանապատվության կորստի որպիսի դրսեւորում:

Եվ պատահական չէ, որ օրհասական այս իրավիճակում ասպարեզ են նետվում, անգամ բարձրագույն իշխանությանը հավակնում մարդիկ, ում համար քաղաքականության այբուբենը սերտելը նույնքան բարդ է, որքան ճապոնական հիերոգլիֆները: Սակայն ավելի սարսափելի է, որ նրանք ԲՈԼՈՐՆ էլ հուսահատված լյումպենի առաջ վարկաբեկում ու անիծում են ոչ այնքան իշխանություններին, որքան Հայաստանի անկախ Հանրապետությունը: Դրանով իսկ օտարամոլության սերմեր պարունակող հայկական գենը ստանում է ստրկամտության նոր ներարկումներ:

Մեծ ու նոր մշակութային արժեքների բացակայությունը, գռեհկաբանություններն ու ռաբիսը մշակույթի անվան տակ խցկող ճարպիկները հոգեւոր ամայացման են հասցրել հասարակական կյանքը: Կողմնորոշիչները կորցրած մարդիկ սկսել են վրեժ լուծել իրենք իրենցից՝ ընտրելով մերժելի արժեքներ ու ճանապարհներ, կարծես ապացուցելով, թե որքան ներքեւ կարող են գլորվել:

«Հասարակական, պարտքի գիտակցության իսպառ բացակայությունը հիմք է տալիս ինձ ասելու, որ այսօրինակ չարչիությունը, ստոր բնազդների իրավառությունը միայն ինչ-որ բան թռցնելու, գողանալու, հափշտակելու, հոգիների այսօրինակ ապականությունը հասել է այնպիսի աստիճանի, որ ինձ այլեւս ոչ մի աղետ չի սարսափեցնում»: Սա ԱՄՆ 1-ին նախագահ Ջորջ Վաշինգտոնի ճիչն է 200 տարի առաջ նոր-նոր ձեւավորվող ամերիկյան հասարակության մասին: 200 տարվա ընթացքում այդ երկրի բնակչությունը կարողացավ հաղթահարել իրեն՝ ստեղծելով հզոր պետություն, իսկ 3000 տարվա պատմությամբ մենք անկարող գտնվեցինք կայացնել հասարակություն ու պետություն: Մարդիկ միշտ էլ ստիպված են լինում հատուցել յուրաքանչյուր արարքի համար, ազգերը եւս: Նրանք իրենց հոգեւոր ապականության ու ֆիզիկական ամլության համար վճարում են մահվամբ:

Մի՞թե մեր գեներում սպառվել է հոգեւոր, բարոյական կենսունակությունը, մի՞թե պիտի շարունակենք թույլ տալ, որ տգետ ու շահամոլ կառավարողները, կառավարման ցանկություն ունեցող մեծամիտ ու դատարկախոս այրերը բռնադատեն մեր հայրենիքը ու վերացման վտանգի առաջ կանգնեցնեն մեր ազգը: Կգտնե՞նք մենք մեր ազգի մեջ գոյություն ունեցող այն ներքին սահմանը, որն ընդվզում է համատարած ապականման դեմ՝ կասեցնելով օրհասը մահվան վերածելու վտանգը:

Մեր անցյալ եւ նորագույն շրջանի պատմությունը վկայում են, որ օրհասական պահերին մենք միշտ վերագտել ենք այդ ներքին սահմանը՝ դրսեւորելով անհնարին թվացող ինքնամաքրում եւ ինքնակազմակերպում:

Մենք չենք կարող թույլ տալ, որ նոր հազարամյակում դուրս մղվենք ազգերի ու ժողովուրդների մեծ մրցակցությունից՝ մեզ դատապարտելով վերացման:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ՇԱԽՄԱՏ

Հայաստանի թիմերի վստահ հաղթանակները

Սկիզբը էջ 1

Բայց վերադառնանք Հայաստանի թիմին: Այս տուրում տարած հաղթանակը մեր շախմատիստներին հնարավորություն տվեց 14 միավորով տեղ զբաղեցնել ուժեղագույնների հնգյակում: Աղյուսակը առայժմ վստահորեն գլխավորում է Գերմանիան (16,5), որը 5-րդ տուրում վստահորեն 3-1 հաշվով հաղթեց Խորվաթիային: Այդ հաջորդում են Ռուսաստանը (15,5), Սլովակիան (15), Ուկրաինան (14,5):

Վեցերորդ տուրում, եվրոպական մրցակարգի կանոններին համաձայն, միմյանց հետ հանդիպում են առաջատարները՝ Ռուսաստան–Գերմանիա, Ուկրաինա–Սլովակիա: Հայաստանի մրցակիցներն են բուլղարները, որոնք ինն այլ թիմերի հետ մեր շախմատիստներից ետ են մնում միայն կես միավորով:

Այս մրցախաղում Հայաստանի հավաքականը հանդես կգա հետեւյալ կազմով. Վահանյան, Լպուտյան, Մինասյան, Անաստասյան:

Երկու խոսք վիճակահանության եւ թիմի կազմի հայտարարման կանոնների մասին: Հերթական տուրի վիճակահանության արդյունքները հայտնի են դառնում կեսգիշերին մոտ: Հաջորդ օրն առավոտյան 9:30–10-ը մարզիչը, իմանալով մրցակից թիմի, բայց ոչ կոնկրետ խաղացողների անունները, մրցավարներին ներկայացնում է այդ օրվա հայտը: Միայն 12:30-ին վերջնականապես պարզ է դառնում հակառակորդի՝ տվյալ տուրի կազմն ըստ խաղատախտակների, եւ այդ պահից միայն կարելի է պատրաստվել վստահորեն կոնկրետ մրցակցի դեմ: Բայց նախապատրաստության համար ժամանակ շատ քիչ է մնում, քանի որ դեռ պետք է նաեւ ճաշել, իսկ ավտոբուսները հյուրանոցից մրցասրահ են մեկնում 14:30-ին:

Այս պարագաներում հսկայական է մարզիչների դերը: Նրանցից լավագույնները, իսկ Արշակ Պետրոսյանը, անկասկած, այժմ ամենահմուտ մարզիչներից մեկն է, անհուն գիտելիքներ են անցկացնում եւ, հակառակորդի բոլոր հավանական կազմերը նկատի ունենալով, համակարգչից տասնյակ պարտիաներ են խառնում առավոտյան թիմակիցների հետ անհրաժեշտ տարբերակներ վերլուծելու համար:

Ընդգծենք, որ մեր հոյակապ գրոսմայստերները 100 տոկոսով վստահում են իրենց մարզչին: Բնութագրական մի փաստ. դեռ մինչեւ օլիմպիադայի սկիզբը ընդունված պայմանավորվածության համաձայն, ոչ ոք չի հաշվում տոկոսները եւ սեւ ֆիգուրներով խաղացած պարտիաների թիվը. երբ անհրաժեշտ է, յուրաքանչյուրը պատրաստ է մի քանի խաղ անընդմեջ անցկացնել սեւերով: Եվ բոլոր մասնակիցներն ընդունում են, որ թիմային ոգին մեր հավաքականի ամենամեծ առավելություններից մեկն է:

Եվս մեկ բնորոշ օրինակ: 5-րդ տուրում Ռաֆայել Վահանյանը, չորս լարված պարտիա անցկացնելուց հետո, խաղից ազատ էր: Մեր վետերանը (ելնող տարի նա նշելու է իր 50-ամյակը), իհարկե, կարող էր հանգստանալ, մի փոքր ձերբազատվել օլիմպիական հոգսերից: Բայց նա մինչեւ վերջին պահը խաղասրահում հետեւում էր իր թիմակիցներին:

Նախորդ օրվա անհաջողությունից հետո ուշքի եկան մեր աղջիկները: Հանդիպելով Ալբանիայի հավաքականի հետ, Դանիելյանը, Մկրտչյանը, Աղինյանը 3–0 հաշվով պարտության մատնեցին [illegible] եւ [illegible]:

Այժմ կանանց մրցաշարում 12-ական միավորով առջեւում են Չինաստանի եւ Վրաստանի շախմատիստուհիները: Կես միավորով ետ են մնում հունգարուհիները:

Հայաստանի հավաքականը 9 միավորով բաժանում է 23–29-րդ տեղերը եւ վեցերորդ տուրում պետք է հանդիպի ուժեղ մրցակցի՝ ԱՄՆ-ի թիմի հետ: Մարզիչ Արսեն Եղիազարյանը հայտարարեց նախորդ օրվա հաղթական կազմը՝ Դանիելյան, Մկրտչյան, Աղինյան:

Այսօր եւս գրանցեցի օլիմպիադային մասնակցող եւս մեկ ականավոր շախմատիստի՝ Իրանի ներկայացուցիչ Երաղին Խաչատուրյանի հետ: Երաղինը 18 տարեկան է, առաջին անգամ է ընդգրկվել երկրի հավաքականի կազմում: Նա շատ է սիրում շախմատ, բայց մարզվելու հնարավորություններ քիչ ունի: Խնդիրն այն է, որ Իրանում տղամարդ մարզիչը չի կարող պարապել աղջիկների հետ, իսկ որակյալ կին մարզիչներ, ցավոք, չկան: Երաղինը երազում է շախմատային դասեր առնել Հայաստանում...

ԱՄՆ-ում ընտրապայքարը թեժանում է

Բուշի առավելության պատճառները

Մի քանի օր է մնացել ԱՄՆ նախագահական ընտրություններին: Վերջին հարցումները վկայում են, որ հանրապետականների թեկնածու Ջորջ Բուշ կրտսերի փոքր առավելությունը պահպանվում է. նրա օգտին պատրաստ է քվեարկել ամերիկացիների 46 տոկոսը, մինչդեռ դեմոկրատների թեկնածու Ալբերտ Գորը կարող է ակնկալել 41 տոկոս: Նախագահական ընտրությունների սակավ ազդեցիկ թեկնածուներից մեկը՝ Ռալֆ Նադերը երեքշաբթի օրը Բուշ կրտսերին բնութագրեց հետեւյալ կերպ. «Բուշը Չինգիզ խան չէ. նախ, շատ բան չգիտե, ապա, անբան մարդ է, եւ, վերջապես, խուսափում է առճակատումներից: Սրանք այնուամենայնիվ, որակներ են»: Իհարկե, Նադերի խոսքերը կարելի է համարել չար կատակ: Բայց այդ չարախոսությունը զարմանալիորեն բացատրում է Տեխասի նահանգապետի հաջողությունը, որը նոյեմբերի 7-ին նախագահ ընտրվելու մեծ հնարավորություններ ունի: Ինչպես գրում է Փարիզի «Ֆիգարո» թերթը, «ամերիկացիներին հայտնի է Բուշի սահմանափակությունը, բայց նրանք սիրում են իրենց տեսածը»:

Մեկնաբանների կարծիքով, Բուշի ներկայիս հաջողությունն առավելապես անձնական բնույթ ունի եւ դժվար է դա համարել քաղաքական հաղթանակ: Բուշի առավելությունը կատաղի հակահարձակման է դրդում Գորին, որը տեսականորեն համոզված էր, թե ինքն է հաղթելու:

Ամերիկացիների կյանքը երբեք այսքան հարուստ, բարգավաճ եւ ապահով չի եղել: Փոխնախագահ Գորն, իհարկե, կարող է հպարտանալ, որ իր բաժինն ունի այդ բարգավաճման մեջ: Ուրեմն ինչո՞վ բացատրենք, որ ամերիկացիներն ուզում են փոխել ներկայիս հաջողակ վարչակազմը: Երկրի ավագագույն մեկնաբաններից մեկը՝ Դեւիդ Բրոդերը «Վաշինգտոն փոստում» այն տեսակետն է արտահայտում, թե ամերիկացիներն ուզում են փոխել վաշինգտոնյան բարքերը (որ նրանք համարում են պարտիզանական) եւ միաժամանակ պահպանել ներկա քաղաքական գիծը: Մի խոսքով, ամերիկացիներին հարկավոր է յուրօրինակ կոկտեյլ, որտեղ հաջորդայնության (նաեւ՝ Քլինթոնի աղմկալի տարիների) մարմնավորումը Գորն է, իսկ Բուշն ուզում է միավորել երկիրը եւ մոռացնել Սպիտակ տան սկանդալները:

Ալ Գոր

Ջորջ Բուշ

Ընդհանուր առմամբ ներկայիս նախագահական ընտրարշավն ընթանում է հավասար պայքարում, որն էլ ավելի է սրում լարվածությունը: Ընտրություն կատարելը չափազանց դժվար է: 1960 թ. Քենեդի-Նիքսոն ընտրարշավից ի վեր նման լարված եւ անկանխատեսելի նախագահական ընտրություններ չեն եղել: Երկու թեկնածուները ընթացիկ շաբաթն սկսեցին ԱՄՆ-ի արեւմտյան նահանգներում, որտեղ ավանդաբար ուժեղ են դեմոկրատները: Ապա նրանք մեկնեցին Միջին Արեւմուտք եւ Ֆլորիդա, որտեղ ընտրողներից շատերը դեռ չեն կողմնորոշվել: Թե Բուշն ու Գորն ուր կգնան շաբաթավերջին, կախված կլինի նահանգների ներքին հարցումների արդյունքներից:

Նախագահական ընտրություններն ԱՄՆ-ում անցկացվում են նահանգ առ նահանգ, հաղթողն ստանում է ընտրական կոլեգիայի բոլոր քվեները, որը պաշտոնապես ընտրում է նախագահին: Նման լարված պայքարի պայմաններում աներեւակայելի է, որ թեկնածուներից մեկն ստանա ընտրողների քվեների մեծամասնությունը, բայց պարտվի ընտրական կոլեգիայում: Որոշ իրավաբաններ նույնիսկ կարծում են, թե կարող են լինել բացարձակ հավասար արդյունքներ. այդ դեպքում նախագահին կորոշի Կոնգրեսը: Հեռուստատեսային գովազդներում եւս զգացվում է պայքարի լարվածությունը: Թե հանրապետականները եւ թե դեմոկրատները չարացած են եւ ամեն միջոցի դիմում են դեռեւս չկողմնորոշված մի քանի միլիոն ամերիկացիների քվեները կորզելու համար: Գովազդներում Բուշ կրտսերը շեշտում է, թե Գորն անվստահելի թեկնածու է: Գորն իր հերթին ամերիկացիներին պատմում է տեխասցի մի այրի կնոջ մասին, որի ամուսինը մահացել է նահանգային իշխանությունների հոգածության պակասի պատճառով:

Պ. Ք.

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ռուսաստանի հայերի միությունը բողոքում է ԱՄՆ նախագահի դեմ

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հոկտեմբերի 24-ին Ռուսաստանի Հայերի միության վարչության նիստում ընդունվել է հայտարարություն «ԱՄՆ նախագահի հակահայկական ակցիայի կապակցությամբ»: Հայտարարության մեջ ասվում է.

«Ռուսաստանի հայերը, որոնց զգալի մասը ցեղասպանության զոհերի ժառանգներն են, կտրականապես բողոքում են իրենց ժողովրդի ողբերգության շուրջ քաղաքական անպատշաճ խաղերի դեմ: Մենք բողոքում ենք այդ ծանր հանցագործության հանդեպ երկակի ստանդարտների քաղաքականության դեմ, որը վարում է ԱՄՆ ներկայիս նախագահ Բ. Քլինթոնը:

Ռուսաստանի հայերը կտրականապես մերժում են հայասպանների պաշտպանների կեղծավոր հայտարարությունները, նրանց պնդումները, թե իբր կատարված ոճրագործությունը լռության մատնելը նպաստում է Հայաստանի հետ Թուրքիայի հարաբերությունների նորմալացմանը եւ ուստի համապատասխանում է հայ ժողովրդի շահերին: Ընդհակառակը, հարաբերությունների նորմալացման անենակարծ եւ միակ ուղին Թուրքիայի կողմից իր մեղքի բացահայտ եւ անկեղծ ճանաչումն է, ապաշխարությունը: Հանրաճանաչ փաստի հաստատման անհրաժեշտությունն առաջացել է միայն այն պատճառով, որ պետությունները, որոնք պատասխանատու էին խաղաղ կարգավորման ճակատագրի համար, իրավունքը, արդարությունը եւ մարդկային բարոյականությունը զոհաբերեցին իրենց շահադիտական քաղաքական շահերին:

Հրաժարվելով ճանաչել այն, ինչ արդեն ճանաչված է հենց Միացյալ Նահանգների եւ ամբողջ աշխարհի կողմից, այդ երկրի վարչակազմը չի վերացնում, այլ հավերժացնում է խնդիրը, թեեւ դրա լուծված չլինելը խանգարում է Թուրքիայի եւ Հայաստանի միջեւ բարիդրացիական հարաբերությունների հաստատմանը:

Այն ժամանակ, երբ նոր Ռուսաստանի Պետական դուման միաձայն դատապարտեց հայոց ցեղասպանությունը Թուրքիայում որպես հանցագործություն ընդդեմ միջազգային իրավունքի, եւ այն ժամանակ, երբ ԱՄՆ Կոնգրեսը փորձում է վերականգնել պատմական արդարությունը, ԱՄՆ ներկայիս նախագահն անսկզբունքայնորեն քծնում է մի պետության, որը չի ցանկանում զղջալ կատարվածի համար եւ, ըստ էության, շարունակում է հայասպանության իր ավանդական քաղաքականությունը:

Տապալելով այդ հանցագործությունը դատապարտող ԱՄՆ Կոնգրեսի բանաձեւի ընդունումը, Բ. Քլինթոնը կասկածի տակ դրեց մարդու հիմնական իրավունքները, ժողովուրդների գոյության իրավունքը, հավատը միջազգային իրավունքի նորմերի անսասանության, մարդկային տարրական բարոյականության եւ արդարության հանդեպ: Դրանով իսկ դարձյալ վիժեցվում է անցյալի հետ հաշիվները քաղաքակիրթ ձեւով փակելու, այդ հանցագործությունը կատարած պետության եւ նրա զոհը դարձած ժողովրդի միջեւ հարաբերությունների նորմալացման հնարավորությունը: Բ. Քլինթոնը պաշտպանեց ըստ էության ջունգլիների օրենքը, իր այսրոպեական շահադիտական շահերը բարձր դասելով ԱՄՆ Սահմանադրությամբ հռչակված մեծ սկզբունքներից, դավաճանելով ամերիկյան ժողովրդի ավանդական բարոյական արժեքներին: Քլինթոնի վարչակազմի գործողությունները՝ ուղղված Հայոց ցեղասպանության աներկիմաստ դատապարտման տապալմանը, համերաշխությունը ցեղասպանության քաղաքականության հետեւորդների հետ վիթխարի վնաս է հասցնում ԱՄՆ-ի վարկին, արեւմտյան քաղաքակրթությանը:

Բ. Քլինթոնը եւ նրա վարչակազմի ներկայացուցիչները հայ ժողովրդի հիշողության մեջ կմնան որպես ցեղասպանության հանցակիցներ: Նախագահի գործողությունների բացատրությունը, որ պատրվակվում է իշխանության ներկայացուցչական մարմնին ուղղված դիմումում, ինչպես նաեւ հայ ժողովրդին հայտնած «կարեկցությունը» կմտնեն պատմության մեջ որպես քաղաքական օպորտունիզմի, ցինիզմի եւ երեսպաշտության նմուշներ»:

Քլինթոնի հետընտրական դերը Միջին Արեւելքում

Նոյեմբերի 7-ի ամերիկյան ընտրություններից հետո «նախագահ Բիլ Քլինթոնը կկարողանա՞» հանդես գալ դիվանագիտական նախաձեռնությամբ Միջին Արեւելքում: Սա է այժմեական հարցը՝ պաղեստինաիսրայելական բանակցություններում ամերիկյան միջնորդությունը վերակենդանացնելու վերաբերյալ, քանզի չնայած պաղեստինյան պնդմանը՝ միջազգային այլ կողմերի եւս մասնակից դարձնել միջնորդական գործընթացին, Ամերիկայի դերը դեռեւս հիմնականն է, որովհետեւ միայն ԱՄՆ-ը կարող է ուղղակիորեն ազդել իսրայելական դիրքորոշման վրա:

Հստակ է, որ Քլինթոնի դիրքը շատ է թուլանալու ընտրություններից հետո, հայացքները սեւեռվելու են նորընտիր նախագահի վրա, որը Սպիտակ տուն է տեղափոխվելու հունվարին: Սակայն միեւնույն ժամանակ քաղաքական ճնշումները շատ են մեղմանալու Քլինթոնի նկատմամբ, ինչը շարժվելու նոր հնարավորություն է բացելու նրա առջեւ՝ մտավախություն չունենալով ներքաղաքական արձագանքներից:

1988 թ., օրինակ, Պաղեստինի ազատագրության կազմակերպության հետ նոր երկխոսություն սկսեց նախագահ Ռոնալդ Ռեյգանի կառավարությունը իր գահակալության վերջին շաբաթներին, երբ Ջորջ Բուշ հայրը նոր նախագահ էր ընտրվել: Անկասկած, Բուշը համաձայնեց այդ երկխոսությանը եւ նախընտրեց, որ դա անի Ռեյգանի կառավարությունը, մինչեւ իր տեղափոխվելը Սպիտակ տուն, որպեսզի ինքը քաղաքական ուղղակի գին չվճարի: Իրականում Քլինթոնը նույնպես ի վիճակի չի լինելու դիվանագիտական նոր տեղաշարժ կատարելու առանց նորընտիր նախագահի համաձայնության: Ուստի, խորհրդակցելու հավանականությունն ավելի է մեծանալու, եթե նոր նախագահ ընտրվի իր տեղակալը՝ Ալ Գորը: Սակայն նույնիսկ Ջորջ Բուշ կրտսերը թերեւս գերադասի, որ Քլինթոնը կատարի դիվանագիտական մի արկածախնդրություն, որովհետեւ Բուշն ինքը չի հատուցելու քաղաքական գինը, եթե դա ձախողվի:

Նորընտիր որեւէ նախագահի համար այլեւս խնդիրը ոչ թե բարեգործությունն է՝ հօգուտ արաբների ու հրեաների, այլ ԱՄՆ-ի կարեւոր շահերը, հատկապես եթե դիվանագիտական գործընթացը տապալվի ընդհանրապես: Որեւէ նորընտիր նախագահ իր առաջին օրերին չի նախընտրում դիմագրավել վտանգավոր ճգնաժամ արտաքին քաղաքականության մեջ, մանավանդ որ ԱՄՆ-ում նոր նախագահության առաջնահերթությունները սովորաբար վերաբերում են ներքին հիմնահարցերին: Այս հիման վրա էլ, նորընտիր նախագահը, անգամ եթե հանրապետական թեկնածու Բուշը լինի, կարող է նոր նախաձեռնության հնարավորություն տալ Քլինթոնին: Բայց ակնհայտ է նաեւ, որ ամերիկյան որեւէ նոր նախաձեռնություն չի հաջողվելու, եթե նկատի չառնի նոր իրականությունը պաղեստինյան հողերում:

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ

Ռուսաստան-Չինաստան-Իրանը ընդդեմ ԱՄՆ-Պակիստան-Սաուդյան Արաբիայի

Հոկտեմբերի 25-ին Դուշանբեում, ԱՊՀ պաշտպանության նախարարների համաժողովի շրջանակներում Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Իգոր Սերգեեւը հանդիպեց Իրանի ԱԳ նախարար Քամալ Խարազիին, որը պաշտոնական այցով Տաջիկստանում էր: Հանդիպման ընթացքում կողմերը քննարկել են Աֆղանստանում հակաթալիբական դաշինքին օժանդակելու հարցը: Իսկ մինչ այդ նրանք առանձին-առանձին հանդիպել էին Աֆղանստանի պաշտոնական նախագահ Բուրհանուդին Ռաբբանիի ուժերի հրամանատար Ահմեդ Շահ Մասուդի հետ: Ինչպես նշեցին մոսկովյան մամուլի որոշ օրգաններ, Սերգեեւ-Խարազի հանդիպմանը Մասուդին հատկացվող Ռուսաստանի ռազմական օժանդակությունը Իրանի տարածքով Աֆղանստան տեղափոխելու պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել:

Թալիբները հիշյալ հանդիպումներին արձագանքեցին խիստ զայրույթով, Մոսկվային նախազգուշացնելով, որ եթե վերջինս աջակցի Մասուդին, իրենք կդիմեն համապատասխան քայլերի:

Հոկտեմբերի 31-ին թալիբները կրկին անդրադառնալով այդ հարցին, հայտարարել են, որ եղբայր իսլամական Պակիստանից օժանդակություն ստանալը (որից բազմակողմանի ստանում են) այլ բան է, այն չես համեմատի անհավատներից ստացվող օգնությանը:

Իրանը վերջին շրջանում թեեւ թալիբների հետ հարաբերությունները բարելավելու որոշ քայլեր կատարել է, սակայն որպես Աֆղանստանի օրինական իշխանություն ճանաչում է Ռաբբանիի կառավարությանը: Իսկ «Թալիբանին», այնուամենայնիվ, դիտում է իբրեւ սպառնալիք ընդդեմ տարածաշրջանի կայունության եւ Իրանի սահմանների անվտանգության: Ինչ վերաբերում է «Թալիբանի» դեմ պայքարելու Ռուսաստանի լուրջ մտադրությանը, ապա այն պատճառաբանվում է. նախ Միջին Ասիայում, ապա Ռուսաստանի Դաշնության մահմեդական շրջաններում իսլամ արմատականության տարածման մտավախությամբ: Բացի այդ, այսօր արդեն կասկածից վեր է, որ չեչեն զինյալներից շատերը եւ նրանց շարքերում Ռուսաստանի դեմ կռվող արաբ եւ այլ ազգերի ներկայացուցիչները վարժվում են թալիբների հատուկ ճամբարներում եւ նյութական օժանդակություն ստանում «Թալիբանի» հովանավորությունը վայելող Ուսամե բեն Լադենից:

Ինչպես հայտնի է Աֆղանստանի նախկին փուշտուն վարչապետ Գուլբեդին Հեքմաթյարը եւ նրա «Իսլամական» կուսակցությունը, որոնց միջոցով Իսլամաբադը ձգտում էր Աֆղանստանում իրականացնել իր նպատակները, 1994 թ. դառնալով թալիբների առաջին հարձակումների թիրախը, Աֆղանստանի ռազմաքաղաքական թատերաբեմում մղվեցին երկրորդ պլան: Դա իրավամբ պատճառաբանվեց 1993 թ. Նյու Յորքում Համաշխարհային առեւտրի կենտրոնի պայթեցմամբ: ԱՄՆ հետաքննությունների արդյունքներն ապացուցում էին, որ Հեքմաթյարի ռազմական ճամբարներում վարժված շուրջ 100 արաբ-աֆղաններ մասնակից են եղել հիշյալ ահաբեկչական գործողությանը, այն դեպքում, երբ խորհրդային զորքերի դեմ պատերազմի ընթացքում ԱՄՆ աջակցության առյուծի բաժինը Հեքմաթյարին էր հատկացվում: Ահա թե ինչու ԱՄՆ «համահեղինակությամբ» Պակիստանում ձեւավորվեց եւ Աֆղանստանի ռազմաքաղաքական թատերաբեմ իջեցվեց փուշտունական «Թալիբան» շարժումը, որը կոչված էր Հեքմաթյարին փոխարինել՝ Աֆղանստանում պաշտպանելով Պակիստանի շահերը:

1996 թ., երբ թալիբները գրավեցին Քաբուլը, Պակիստանը, Սաուդյան Արաբիան եւ Արաբական Միացյալ Էմիրությունները վերջիններիս ճանաչեցին որպես Աֆղանստանի օրինական իշխանություն, ԱՄՆ եւս այդ ուղղությամբ որոշ քայլեր ձեռնարկեց, սակայն «Թալիբանի» կողմից մարդու իրավունքների ամենակոպիտ խախտումների փաստերը Վաշինգտոնին հարկադրեցին ձեռնպահ մնալ: Իսկ հետագայում, երբ թալիբները հրաժարվեցին Ուսամե բեն Լադենին, որին Վաշինգտոնը մեղադրում է 1998 թ. օգոստոսին Տանզանիայում ու Քենիայում ԱՄՆ դեսպանությունների դեմ ահաբեկչությանը մասնակցելու մեջ, հանձնել Միացյալ Նահանգներին, ստեղծվեց տպավորություն, թե «Թալիբան»-Վաշինգտոն փոխհարաբերությունները սրվել են, ինչը թերեւս լուրջ բնույթ չի կրում: Ավելին, թվում է, թե ԱՄՆ դեռեւս խաղարկում է թալիբների խաղաքարտը, այն կիրառելով իբրեւ ճնշման լծակ ընդդեմ Ռուսաստանի եւ Չինաստանի, հանուն Միջին Ասիայում իր ազդեցության տարածման եւ ՆԱՏՕ-ի Արեւելք ընդարձակման, այլապես Միացյալ Նահանգները կարող էր իր դաշնակիցների՝ Պակիստանի եւ Սաուդյան Արաբիայի միջոցով զսպել թալիբներին: Մյուս կողմից քանի որ Ռուսաստանը, Չինաստանը եւ Իրանը դեմ են ԱՄՆ հիշյալ նպատակների իրականացմանը, ուստի անհիմն չեն այն տեսակետները, որոնց համաձայն հնարավոր է, որ ընդդեմ ԱՄՆ-Պակիստան-Սաուդյան Արաբիա եռյակի ձեւավորվի Ռուսաստան-Չինաստան-Իրան դաշինքը:

Այսուհանդերձ, չպետք է բացառել, որ եթե հովանավոր եռյակի աջակցությամբ թալիբները Աֆղանստանում վերջնական հաղթանակ արձանագրեն, ինչի հավանականությունը շատ փոքր է, ապա նրանք կվերածվեն բումերանգի եւ կգործեն տարածաշրջանում ԱՄՆ շահերի դեմ: Դա են վկայում բեն Լադենի, որը ժամանակին սերտորեն համագործակցել է CIA-ի հետ, եւ Հեքմաթյարի դեպքերը:

ԷՄՄԱ ԲԵԳԻՋԱՆՅԱՆ

ԱԶԳ

Մշակույթ

Բելկանտոյի քնքուշ խենթության մի գիշեր

1997 թվականի հոկտեմբերին Իտալիայի «Գայարե» օպերային թատրոնում Դոնիցետիի «Լուչիա դի Լամերմուր» օպերայի ներկայացման մեջ գլխավոր դերերգը կատարեց Երեւանի օպերային թատրոնի մեներգչուհի Անահիտ Միխիթարյանը։ Եվ փայլուն հանդես եկավ։ Իտալացի ճանաչված երաժշտական քննադատներ Պեդրո Խոսե Ռոդրիգաս Լարանյագան եւ Տեոբալդոսն այս կատարումը համարեցին խենթացնող։ «Գայարե» թատրոնում Լուչիայի դերակատարումը հատատուն հանգրվան դարձավ՝ հենվելով առաջին հերթին Լուչիայի հոյակապ դերակատարուհու՝ Անահիտ Միխիթարյանի բացառիկ մեկնաբանության վրա։ «Գայարե-Կարերաս» մրցույթի բազակիր Անահիտ Միխիթարյանը կատարյալ վարպետության տեր երգչուհի է, որը բարձր հնչյուններում բացառիկ թեթեւության եւ վիրխարի կարողությունների տեր սոպրանո է,- «Diario de hoticias» թերթում գրում է Տեոբալդոսը։ Նրա վճիտ, մեղեդային ձայնը բանձր է եւ հյութեղ, հնչեղ եւ սխանչելիորեն շարժուն, որը բոլոր ռեգիստրներում մաքուր եւ հավասար հնչողություն ունի, իսկ երգեցողությունը վերին նոտաներում երբեմն սփռում էր հանդիսատեսին պահել ընչառությունը։

Խելագարության տեսարանում սոպրանոյի ձայնը հնչում է ֆլեյտայի նման, գերլնաշխարհիկ, մահկանացուներիս միջեւ ընդունված հաղորդակցության գիտակից կանոններից զերծ մի ձայնով։ Պրիմադոննան մի ուղևական է, լուսնոտ ու փխրուն մի էակ, որի ձայնային ելեւէջները ծառս են տալիս խենթության վտիտ լարի վրա։ Նա կերտեց յաճախազանց դասական մի Լուչիա, որն ավելի վառ էր միայնակ պահերին, քան տենորի հետ կատարվող զուգերգում, որի սահմանափակ կարողություններն էին ոպտեճառը։

Երգչուհին հուզեց խենթության տեսարանի անբերի կատարմամբ։ Ամբողջ տեսարանը, որը հոգեբանորեն զերել էր հանդիսատեսին, կատարվեց առանց որեւէ անկման։ Արիայում միմյանց են հաջորդում հույս, խոր դրամատիզմ ու փառավոր, հաղթանակող երջանկությունը, երջանկություն, որն իրական է Լուչիայի համար եւ հորինված այլոց համար, եւ այդ վերամբարձ հակասության արտահայտությունը միշտ մեզ ցնցարեցնում էր։

Անահիտ Միխիթարյանը, անշուշտ, այդ անմոռանալի երեկոյի հերոսուհին էր։ Նա գրավեց հանդիսատեսի հատուկ ուշադրությունը՝ արժանանալով փառահեղ ընդունելության, ցնծագին ծափահարությունների։

Մի գիշեր, որը երբե ոչ լինելու է, անշուշտ Բելկանտոյի քնքուշ խենթության մի գիշեր էր Լուչիայի համար։ Իսկապես, չտեսնված, խենթացնող մի Լուչիա...»։

Իսկ Լարանգայան «EGIN» թերթում տպագրված իր մեկնաբանության մեջ նշեց. «Լուչիայի դերակատար Անահիտ Միխիթարյանն ակնհայտորեն առանձնացավ իր խաղընկերներից։ Երգչուհին օժտված է բարձ ու ճկուն ձայնով, որը նրան հնարավորություն է տալիս արտասովոր թեթեւությամբ վերցնել ամենաբարձր նոտաները։ Նա շքեղ կերտով հաղթահարեց իր դերերգի մեծ բարդությունները եւ ամենադժվարին պահերին հանդիսատեսը շունչը պահած վայելում էր նրա ձայնի ուժն ու գեղեցկությունը։ Ի տարբերություն օպերային ներկայացման մյուս դերակատարների, որոնք աշխատում էին ցուցադրել իրենց ձայնի վիրտուոզությունը՝ մոռանալով արտիստական խաղի մասին, Լուչիայի դերակատար Անահիտ Միխիթարյանը ցուցաբերեց դերասանական խաղի եւ վոկալ վարպետության լիարժեք ներդաշնակություն։ Անկասկած, Լուչիան երեկոյի ամենափայլուն կերպարն էր»։

Համաեվրոպական ճանաչում ունեցող այս արվեստագետների կարծիքն, անշուշտ, կարեւոր է։ Բայց առավել ցուցիչ է մեծն Կարերասի խոսքը, որն Անահիտին համարել է բացառիկ երգչուհի եւ նշել, որ Անահիտ Միխիթարյանը կփայլի աշխարհի օպերային լավագույն թատրոններում։ 10-12 տարի առաջ հավանաբար այս համոզումն է ունեցել նաեւ օպերային արվեստի մեծերից մեկը՝ Գոհար Գասպարյանը, որն իր դասարանն ընդունեց կատարողական արվեստի մեջ հուսացող դաշնակահարուհի աղջկան։

Երեւանի Ռոմանոս Մելիքյանի անվան երաժշտական ուսումնարանի դաշնամուրային բաժնի գերազանցիկ շրջանավարտ Անահիտ Միխիթարյանը նախ հաջողությամբ ընդունվեց Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի դաշնամուրի բաժինը, ապա փոխադրվեց վոկալ բաժին, որն ավարտեց 1990-ին։ 1993-ին ավարտեց նաեւ կոնսերվատորիան։

1990 թվականի նոյեմբերին երիտասարդ երգչուհին մասնակցում է Իտալիայի Բարսելոն քաղաքում անցկացված Ֆրանցիսկո Վինյասի անվան վոկալիստների միջազգային մրցույթին, որտեղ 350 վոկալիստների մեջ փայլեց կատարողական վարպետությամբ եւ նվաճեց առաջին մրցանակը, «Գրան պրին» եւ ոսկե մեդալը։ Անահիտին շնորհվեց նաեւ Կատալոնիայի կառավարական հատուկ պարգեւը։

Տարին դեռ չբոլորած՝ 1991-ի հոկտեմբերին նա կրկին ճաշակում է հաղթանակի բերկրանքը, այս անգամ Իտալիայում՝ Վինչենցո Բելինիի անվան միջազգային մրցույթում։ Աշխարհի տարբեր երկրներից եկած 250 պատվիրակներից առաջին մրցանակը՝ «Գրան պրին» եւ ոսկե մեդալը շնորհվում է հայ երգչուհուն։ Պարգեւներն Անահիտին է հանձնում է մրցույթի ժյուրիի նախագահ աշխարհահռչակ երգչուհի Ջոան Սադրլենդը։

1996 թվականի սեպտեմբեր։ Խուլիան Գայարեյի անվան միջազգային մրցույթ, որը անց է կացվում Իտալիայի Պամպլոնա քաղաքում։ Այստեղ նույնպես փայլուն հաղթանակ։ Երգչուհին նվաճում է առաջին տեղը՝ «Գրան պրին» եւ ոսկե մեդալը։ Ժյուրիի պատվավոր նախագահն է մեր ժամանակի հանրահայտ տենոր Խոսե Կարերասը։ Հենց այս ժամանակ էլ Կարերասը հիացել է Անահիտ Միխիթարյանի կատարողական արվեստով եւ նրան փայլուն ապագա խոստացել։

Այս անգամ եւս եվրոպական մամուլը բարձր գնահատեց հայ երգչուհուն։ Բերենք միայն մի հատված ֆրանսիական «Lorient le jour» լրագրում տպագրված մեկնաբանությունից. «Անահիտ Միխիթարյան՝ հրաշաձայն երգչուհի։ Ոսկեփայլ ձայն, բացառիկ դիապազոն, համեստ եւ միեւնույն ժամանակ հպարտ ներկայություն, որն այնքան ջերմ է, մեղմ ու հրեշտակային։ Անբերի, անբասիր ոճ, վոկալ վիրտուոզ վարպետություն՝ ահա կոլորատուրային սոպրանո Անահիտ Միխիթարյանի տաղանդը»։

Եվ այսպես՝ միջազգային մրցույթների եռակի մրցանակակիր եւ երեք «Գրան պրի»-ների բազակիր։ Հայկական օպերային արվեստում բացառիկ երեւույթ։

1991 թվականից Անահիտը Երեւանի ազգային օպերային թատրոնի առաջատար մեներգչուհին է։ Հանդես է գալիս «Անուշ»-ում (Անուշ), «Արշակ Երկրորդ»-ում (Օլիմպիա), «Կարինե»-ում (Կարինե), «Պոդլիսոս»-ում (Պամինա), «Օթելլո»-ում (Դեզդեմոնա), «Առեւանգում հարեմից» (Կոստանցա), Տրավիատա»-ում (Վիոլետա)...

Երգչուհին մշտապես ելույթներ է ունենում աշխարհի լավագույն բեմահարթակներում։ Մեծ հաջողությամբ մենահամերգներ եւ օպերային ներկայացումներ է ունեցել Ավստրիայում, Անգլիայում, Շվեդիայում, Շվեյցարիայում, Իտալիայում, ԱՄՆ-ում, Ռուսաստանում, Ավստրալիայում, Բրազիլիայում, Ֆրանսիայում, Իսպանիայում, Լիբանանում, Եգիպտոսում եւ այլուր։

Իտալացի հայտնի դիրիժոր Կառլո Չիլարիոն դեռ 1993-ին այն կարծիքն է հայտնել, որ Անահիտ Միխիթարյանը հեռուստությամբ կարող է մեծ համբավ ձեռք բերել, պահպանելով իր ազգային հմայքն ու դիմագիծը։ «Նա ունի չքնաղ, գեղեցկագույն ձայն, վերին նոտաները դյուրին վերցնելու, գեղեցիկ հնչեցնելու բարձր կարողություն եւ լուրջ տեխնիկա։ Ես վստահ եմ, որ նա կունենա փայլուն ապագա»։

Անահիտ Միխիթարյանով հիացել են ոչ միայն օտարազգիները։ Բանաստեղծ Հրաչյա Հովհաննիսյանը դեռ 1995-ի հոկտեմբերին ասել է. «Հայկական օպերային արվեստի վառ աստղերից մեկը Անահիտ Միխիթարյանն է։ Ես նրան տեսա ու լսեցի երկու անզուգական դերերում՝ Անուշի եւ Դեզդեմոնայի։ Անահիտ Միխիթարյանը երկու դերերում էլ կարողացավ հասնել բարձրագույն արտահայտչականության։ Սեւահեր հայ գեղջկուհու եւ ոսկեհեր վենետիկցի ազնվուհու կարճատեւ երջանկության եւ անգորույն ողբերգության պատկերներում Անահիտը ցուցաբերեց իր տաղանդի ողջ գունագեղությունը։ Նրա ձայնի մաքրությունը, քնքշությունը, միաժամանակ ուժն ու հնչեղությունը դրսեւորվեցին ամբողջական ներդաշնակությամբ, հյուսված ազատ, անկաշկանդ, նրբին դերասանական խաղի հետ։ Միխիթարյան Անահիտի արտիստական աստղը բարձրանում է վեր, դեպի իր զենիթը՝ ավելի ու ավելի վառ շողարձակումով։ Երջանիկ է այն օպերային թատրոնը, որի բեմում հանդես են գալիս Անահիտի նման բարձ ու պայծառ տաղանդներ»։

1997-ի գարնանը երգչուհին հանդես է գալիս Լիբանանում։ Նրա համերգների ժամանակ լեփ-լեցուն դահլիճում հայեր են։ Ծաղիկներ, օվացիաներ... Բեյրութի «Արեւելիք օր» թերթը գրում է. «Հնչում է Մեյերբերի շողշողուն «Դինորը»։ Կախարդող վայրկյան։ Անահիտ Միխիթարյանի ձայնը մրցում է սիրահարված սոխակի ձայնի հետ։ Անբերի, անբասիր ոճ, վոկալ վիրտուոզ վարպետություն»...

— Փոքրիկ, անշուք սենյակը շքեղանում է, երբ սկսում է խոսել Անահիտը (զրուցում ենք Ազգային օպերայի աշխատասենյակներից մեկում)...

– Որքան ես ինձ հիշում եմ՝ միշտ էլ ցանկացել եմ արտիստ դառնալ, բեմ բարձրանալ։ Երբ դեռ շատ փոքր էի, զգում էի, որ բեմի կարիք ունեմ։ 4-5 տարեկանում ես խնդրում էի հայրիկիս ինձ փոքր դաշնամուր գնել, գոնե խաղալիք դաշնամուր։ Եվ ես բավարարվում էի տանը նվագելով։ Դաշնամուրը հարթակ էի հանում եւ նվագում ու երգում։ 6-7-րդ դասարաններում սովորելիս ես արդեն ուզում էի հաստատես օպերային երգչուհի դառնալ։ Գրադարանից հանում էի «Անուշ» պոեմը, տեքստին նայելով, առանց նոտաների երգում էի Անուշի խելագարության տեսարանը։ Ես շատ էի սպասում այն ժամերին, երբ մենք տանը հյուրեր էինք ունենում, եւ նրանք խնդրում էին ինձ երգել։ Միշտ զգացել եմ, որ մի հզոր ուժ ինձ անընդհատ մղելու է երգելու։ Եվ եթե մի օր չէի երգում, ինձ թվում էր օրն անիմաստ անցավ։ Հարազատներիս, ծանոթներիս մեջ մարդիկ կային, որոնք հարցնում էին. «Իսկ եթե դու երգչուհի չդառնա՞ս»։ «Ոչինչ, ասում էի, գոնե մեկ անգամ Անուշ երգեմ, հետո ինչ էլ լինի՝ ոչինչ։ Չեմ ափսոսում»...

Խոսում է Անահիտ Միխիթարյանը, եւ անշուք սենյակը շքեղանում է։ Նա այդ շնորհն ունի. փայլ հաղորդել ամեն ինչին եւ ամեն մեկին, նույնիսկ սովորական զրույցի ժամանակ։

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐ

Մտավորականը եւ մտավորականությունը

«Ծիր Կաթին» ակումբում Ալեքսանդր Թոփչյանի զեկուցումը

Երեկ Մշակույթի հայկական ֆոնդում հերթական հինգշաբթին էր, «Ծիր Կաթինի» հերթական հանդիպումը։ Արվեստի ներկայացուցիչների գրողների, արտիստների, նկարիչների համար «Մշակութային արդի քաղաքականության խնդիրները» թեմայով զեկուցում կարդաց Ալեքսանդր Թոփչյանը։

«Մշակույթը կա, մշակույթը գործում է, սպառողը կա, ասաց Ալ. Թոփչյանը։ Եվ այսօր թող զարմանալի չթվա, որ մենք հանդգնում ենք այս հարցը եւս մեկ անգամ քննության առնել...»։

Ամեն դեպքում հարցը քննարկվեց, իրենց կարծիքներն ասացին Սոս Սարգսյանը, Ալվարդ Պետրոսյանը, Կարեն Ջանիբեկյանը, Անահիտ Աղասարյանը, Անահիտ Թոփչյանը, Վաղեն Ալեքսանյանը...

Մտավորականի եւ մտավորականության դերի արժեւորման հարցերին նվիրված այս շատ հետաքրքիր հանդիպման մանրամասները կներկայացնենք մեր թերթի առաջիկա համարներից մեկում։

Մ. Գ.

«...Բոլոր գրքերը կգնեի».- ասում է ՀՀ-ում Իտալիայի դեսպանը

Երեւանի կինոյի տանը տեղի ունեցած գրքի միջազգային ցուցահանդեսի բացմանը ներկա էին Հայաստանի դիվանագիտական, քաղաքական, մշակութային, գրական հանրածանոթ դեմքեր, անձնավորություններ։

Ցուցադրված գրքերի մեծ մասի «ծննդավայրը» Հայաստանի հրատարակչական տներն ու հաստատություններն էին։ Ճոխ հավաքածուով էին ներկայացված նաեւ Իրանի, Ուկրաինայի, սփյուռքի հրատարակչությունները, որոնք շոշափում էին քաղաքական, ընկերային, մշակութային եւ պատմական հարցեր։ Հայաստանի ռադիոյի հարցին, թե ինչպե՞ս է գնահատում ցուցահանդեսը, Իտալիայի դեսպանը պատասխանեց. «եթե միջոց լիներ, բոլոր գրքերը կգնեի...»։

Հուսով ենք, որ այսպիսի միջազգային ցուցահանդեսներն ավանդույթ կդառնան՝ զարկ տալով գրքերի շուկայի ձեւավորման, գիտական, մշակութային, գրական մտքի զարգացմանը։

ՆԱՏԱ ՄՈՍԻԿՈՒԹՅԱՆ

Թատրոնի ջրամբարը՝ օտար երկրո՞ւմ

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Գ. Սունդուկյանի անվան ակադեմիական թատրոնի բազմաթիվ պրոբլեմներին ավելացել է եւս մեկը։ Թատրոնի գլխավոր ինժեներ Սամվել Թադեւոսյանն ասաց, որ վերջերս թատրոնի հարեւանությամբ գտնվող Ֆրանսիայի դեսպանատունը վերակառուցման աշխատանքներ է ծավալել մի տարածքում, որի տակ գտնվում է թատրոնի ստորգետնյա հակահրդեհային ջրամբարը։ Տարածքը, ելնելով դեսպանատան անվտանգության կանոններից, ցանկապատվել է, եւ ջրամբարը հայտնվել է «Ֆրանսիայի տարածքում»։

Խնդրո առարկայի վերաբերյալ թատրոնի տնօրինությունը դիմել է դեսպանատան հյուրատեսուհին։ Վերջինս հայտնել է, որ այդ տարածքը իրենք վարձակալել են եւ այդ մասին ունեն մայրաքաղաքի գլխավոր ճարտարապետ Նարեկ Սարգսյանի համապատասխան թույլտվությունը, իսկ ջրամբարի գոյության մասին նախկինում չեն իմացել։

Ըստ պրն Թադեւոսյանի, բանավոր պայմանավորվածություն է ձեռք բերվում հյուրատեսուհի հետ, ըստ որի դեսպանատունը, վերոհիշյալ աշխատանքներից հետո, ջրամբարից խողովակաշար պետք է դուրս բերեր, որոնցով, անհրաժեշտության դեպքում, ջուրը կհասցվեր թատրոն։ Սակայն 10 օր անց նույն հյուրատեսուհին փոխում է նախկին պայմանավորվածությունը՝ պատճառաբանելով, թե իրենք գումարներ չունեն։

CRS® Caucasus Office in Armenia

Ամերիկյան «Կաթոլիկ ծառայության» հայաստանյան գրասենյակը շարունակում է «Ծնող-դպրոց համագործակցություն» ծրագիրը։ Ծրագիրը ֆինանսավորում է ՄԱԿ-ի Փախստականների գծով գերագույն հանձնակատարը։ Ծրագիրն իրականացվում է Սիսիանի եւ Ղափանի հարակից գյուղերում։ Ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է նաեւ կատարել դպրոցների շենքերի մասնակի վերանորոգում 64 հազար ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժողությամբ։ Անհրաժեշտ նյութերի ձեռքբերման եւ տեղափոխման համար հայտարարվում է մրցույթ։ Մրցույթի փաթեթը եւ մանրամասն տեղեկությունների համար կարող եք դիմել ԿՕԾ հայաստանյան գրասենյակ մինչեւ ս/թ նոյեմբերի 6-ը, ժամը 18:00։

Հայտերը ներկայացնելու վերջին ժամկետն է նոյեմբեր 8-ի ժամը 18:00։

Հասցեն՝ Երեւան, Չորագյուղ, Ազգագրական փ. 13/14, հեռ. (374-2) 527-463, 583-403, ֆաքս/հեռ. 151-524 (AT&T), էլեկտրոնային փոստ՝ susanna@crs.am

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՐՑՈՒՅԹՈՎ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ԱԶԱՏ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձեւը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատված արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Պարտավորություններ (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման		Զբաղեցրած հողատարածքը /հա/
										սկիզբը	ավարտը	
1	«Գետափի պոմպակայանի շենք» ԱՇՕ	Վայոց Ձորի մարզ, գյուղ Գետափ	չի ծավալում	մրցույթ	88	-	-	չունի	20.10.00		28.11.00	0,5
2	«Բագարանի պոմպակայան» ԱՇՕ	Արմավիրի մարզ գյուղ Բագարան	չի ծավալում	մրցույթ	469	-	-	չունի	20.10.00		28.11.00	0,16
3	«Ջաջուռածուխ» ԵՀՀ, «Կարին Գետ» ՊՓԲԸ-ի 2 անցար	Շիրակի մարզ Ջաջուռի հանքավայր	չի ծավալում	մրցույթ	3910	1955	3910	չունի	20.10.00		24.11.00	0,23
4	Արխիվային վարչության «Կիսակառույց շենք» ԱՇՕ	ք. Երեւան Բաղրամյան 59գ	չի ծավալում	մրցույթ	79290	45000	-	չունի	20.10.00		05.12.00	0,05
5	«Մանկապարտեզի համալիր» ԱՇՕ	Գեղարքունիքի մարզ, գյուղ Հայրավանք	չի ծավալում	մրցույթ	9749	2437	-	չունի	20.10.00		24.11.00	0,6
6	«Էներգոհիմպաշտպանություն» ՓԲԸ	Արմավիրի մարզ, ք. Մեծամոր ՀԱԷԿ	մոնտաժային աշխատանքներ	ԲԱԲ	92060	25%-ից ավելի	92060	58723	20.10.00	29.10.00	04.12.00	չունի
7	«Ուշիք» ՓԲԸ	Տավուշի մարզ, գ. Նորաշեն	ռադիոսարքավորումների արտ.	ԲԱԲ	3861	25%-ից ավելի	3089	3879	20.10.00	29.10.00	04.12.00	չունի
8	«Հայնավթամթերք» ՀՆՊՁ ՊՓԲԸ-ի Մասիսի բազայի թիվ 3 ավտոլցակայան	ք. Երեւան Ադմիրալ Իսակովի 13	հեղուկ վառելանյութի վաճառք	դասական աճուրդ	7913	-	-	-	20.10.00	-	10.11.00	105քմ

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԵՆ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձեւը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատված արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Պարտավորություններ (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	սկիզբը	ավարտը	Զբաղեցրած հողատարածքը /հա/
9	«Ձորագետի Նավթամթերք»	Ձորագետ ավան	Նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	19110	25%-ից ավելի	19110	311	-	-	-	0,1
10	«Ալավերդու Նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք.Ալավերդի Շահումյան թաղ.	Նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	13837	25%-ից ավելի	13837	505	-	-	-	0,5
11	«Բաղրամյանի Նավթամթերք» ՓԲԸ	Արմավիրի մարզ Քարակերտ ավան	Նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	70554	25%-ից ավելի	70554	893	-	-	-	1,2
12	«Եղվարդի Նավթամթերք»-ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, ք. Եղվարդ	Նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	347361	25%-ից ավելի	347361	1104	-	-	-	20
13	«Եղեգնաձորի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Վայոց Ձորի մարզ, Եղեգնաձոր, Երեւանյան1	բեռնաուղեւորափոխադրում	մրցույթ	88815	22204	88815	8290	-	-	-	3,5
14	«Մարտունու ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, ք.Մարտունի	բեռնաուղեւորափոխադրում	մրցույթ	47668	11917	47668	1454	-	-	-	1,8
15	«Մեղրու ԲՈՒՍՏ»	Սյունիքի մարզ, ք.Մեղրի Անդրանիկի 37	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	30575	30475	30475	2666	-	-	-	0,6
16	«Տարոն» ՓԲԸ-ի պետական բաժնեմասը	Շիրակի մարզ, գյուղ Ախուրյան	շինարարություն	մրցույթ	29310	11724	29310	8930	-	-	-	3,5
17	«Զանգեզուրտրանսշին» ԲԲԸ պետական բաժնեմասը	Սյունիքի մարզ, ք.Գորիս Գայսյան 22	շինարարություն	ԲԱԲ	232841	50%-ի չափով	232841	88009	-	-	-	2,51
18	«Հայկահույք» ՊՁ, թիվ 11 խանութ ԱՇՕ	ք. Երեւան Աճառյան փողոց	չի ծավալում	ուղղակի վաճառք	1200	-	-	չունի	-	-	-	0,22
19	«Գյումրի ավտոնորոգում» ՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի,Փանյան 1	տրանսպորտի նորոգում	մրցույթ	77165	25%	77165	4048	-	-	-	3,1
20	Մարալիկի «Լուսատեխնիկ» ՓԲԸ	Շիրակի մ., ք.Մարալիկ Շահինյան 1	կենցաղային էլ. սարք. արտադր.	մրցույթ	264855	25%	264885	90388	-	-	-	8 386
21	«Երեւանի թ.3 բեռնատար ավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	ք. Երեւան, Շիրակի 3-րդ նրբանցք 2	բեռների փոխադրում	ԲԱԲ	97430	25%-ից ավելի	97430	2404	-	-	-	1,8
22	«Իջեւանի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Տավուշի մարզ,ք. Իջեւան Արցախյան 2	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	65887	25%-ից ավելի	65887	5265	-	-	-	1,2
23	«Երեւանի թ.6 բեռնատար ավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	ք. Երեւան, Արցախի 34	բեռնափոխադրում	ԲԱԲ	23530	50%-ի չափով	23530	982	-	-	-	1,997
24	«Աբովյանի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, գ. Մայակովսկի	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	109616	50%-ի չափով	109616	29062	-	-	-	2,8
25	«Սպիտակի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք.Սպիտակ Շահումյան 1	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	150560	50%-ի չափով	150560	12991	-	-	-	1,15
26	«Ախոն» ՓԲԸ «Ախոն» ՓԲԸ-ի պանսիոնատի անավարտ շինարարություն	ք. Երեւան Գրիբոյեդովի 25	կոնդենսատորային փայլաթիթեղի արտադրություն	մրցույթ	417320	25%	330112	90239	-	-	-	13,72
27	«Աղանձուտ» ՊՓԲԸ	Սյունիքի մարզ գյուղ Տաթեւ	էլեկտրոն. սարք. արտադրություն	ԲԱԲ	5654	25%-ից ավելի	5654	179	-	-	-	0,2355
28	«Արեւ» ՓԲԸ	Արագածոտնի մարզ ք. Աշտարակ, Գայի 20	էլ. սարքի արտադրություն	ԲԱԲ	39251	25%-ի չափով	39251	23073	-	-	-	3,85
29	«Վարդենաշին» ՓԲԸ	ք. Վարդենիս Լեռնագործների 18	շինվերանորոգման աշխատանք	մրցույթ	16707	25%	13365	4909	-	-	-	152 քմ
30	«Աշտարակի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Արագածոտնի մարզ ք. Աշտարակ	ավտոծառայություն	ԲԱԲ	38181	50%-ի չափով	38181	13279	-	-	-	0,77
31	«Ստեփանավանի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Ստեփանավան, Բաղրամյան145	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	62735	50%-ի չափով	62735	1644	-	-	-	1,7
32	«Բերդի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Տավուշի մարզ, ք. Բերդ, Մաշտոցի 6	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	30821	25%-ից ավելի	30821	2957	-	-	-	1,495
33	«Ջերմուկի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Վայոց Ձորի մարզ ք. Ջերմուկ	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	62046	25%-ից ավելի	62046	4730	-	-	-	2,4
34	«Գորիսի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Սյունիքի մարզ,ք. Գորիս Առաքելյան 30	բեռնաուղեւորափոխադրում	մրցույթ	64798	25%	64798	7073	-	-	-	1,7
35	«Երեւանի թիվ7 բեռնատար ավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Երեւան, Արին-Բերդի 5-րդ նրբ., 10	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	62597	25%-ից ավելի	62597	5045	-	-	-	5,44
36	«Տրանսպասարկում» ԲԲԸ-ի պետական բաժնեմասը	Երեւան, Թեյշեբաինի 9	շինարարություն	ԲԱԲ	56552	25%-ից ավելի	56552	3642	-	-	-	2,2124
37	«Արմավիրի ռեզերվային նավթամթերքներ» ՓԲԸ	Արմավիրի մարզ, ք. Արմավիր, 1 փողոց, 27	նավթամթերքի վաճառք	ԲԱԲ	42670	25%-ից ավելի	42670	3142	-	-	-	10
38	«Լեռնագործ» ՓԲԸ-ի պետական բաժնեմասը	Լոռու մարզ, գ. Քարկոփ	շին. իրերի արտադրություն	մրցույթ	39592	25%	39592	28908,9	-	-	-	15,666
39	«Վարդենաշին-2»ՊՓԲԸ-ի պետական բաժնեմասը	Գեղարք. մ. ք. Վարդենիս Լեռնագործների 17ա	շինվերանորոգման աշխատանք	ԲԱԲ	2952	25%-ից ավելի	2952	2795	-	-	-	0,4435
40	«Գլխամասային նորոգման շինարարական» ՊՓԲԸ	Երեւան, Վարդանանց 2-րդ փակ. 8ա	շինարարություն	մրցույթ	10899	25%	10899	3865	-	-	-	չունի
41	«Վեդու ստոմատոլոգիական պոլիկլինիկա» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, ք. Վեդի, Պուշկինի 14	ստոմատոլոգ. ծառայություն	մրցույթ	9077	25%	9077	1242	-			չունի

Շարունակությունը տես էջ 8

www.privatization.am

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՀՀ կառավարության 2000 թ. հոկտեմբերի 10-ի թիվ 628 որոշմամբ «Մասիս» մանկական օրթոպեդիկ հիվանդանոց» ՊՓԲԸ-ի պետական սեփականություն հանդիսացող բաժնետոմսերի մասնավորեցման նախապատրաստական աշխատանքների իրականացման շրջանակներում հրավիրում է գործարարներին եւ հնարավոր ներդրողներին՝ մասնակցելու առաջարկների ներկայացմանը եւ քննարկմանը:

«Մասիս» մանկական օրթոպեդիկ հիվանդանոց»
ՊԵՏԱԿԱՆ ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

- Հասցեն՝ Արարատի մարզ, ք. Մասիս,
- Գործունեության հիմնական տեսակը՝ բուժսպասարկում
- Ընկերության գնահատված մեծությունը՝ 767538 հազ դրամ (առ 01.07.99)
- Պետական բաժնեմասի գնահատված ակտիվները 79181 հազ. դրամ
- Գնահատված արժեքը՝ 67343 հազ. դրամ
- Կարճաժամկետ դեբիտորական պարտք՝ 28263 հազ. դրամ (առ 01.01.00)
- Ընկերության պարտավորությունները՝ 17142 հազ. դրամ (առ 01.10.00)
- Ընկերության կառուցվածքային միավորները՝ շենքեր՝ 4491.3 քմ (4 հատ), հիվանդանոցի մասնաշենք՝ 4241.9 քմ, ավտոտնակներ՝ 193.2 քմ, պահակատուն՝ 22.2 քմ, էլ. ենթակայան՝ 34 քմ,
- Շինություններ՝ 477 մ, պարիսպ բետոնե, պարիսպ մետաղե,
- Հողային տարածք՝ 1.6 հա
- Աշխատողներ՝ 69 հոգի

«Մասիս» մանկական օրթոպեդիկ հիվանդանոց» ՊՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի մասնավորեցման վերաբերյալ առաջարկությունները պետք է ներկայացնել հանձնաժողովին՝ հիմք ընդունելով մասնավորեցման հիշյալ ձեւերից մեկը.

- պետական գույքի մասնավորեցում մրցութային եղանակով
- պետական գույքի մասնավորեցում ուղղակի վաճառքի ձեւով
- պետական գույքի պետությանը պատկանող իրավունքի փոխանցում
- ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ ձեւեր

Առաջարկությունների հեղինակները մինչեւ առաջարկների ներկայացման վերջին ժամկետը կարող են հանձնաժողովի հրավերով ուղղակի բանակցություններ վարել հանձնաժողովի հետ:

Առաջարկը ներկայացնել ք. Երեւան, Հանրապետության հրապարակ, կառավարական 2-րդ շենք, ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության ընդհանուր բաժին: Առաջարկի ներկայացման վերջին ժամկետը՝ 2000 թ. նոյեմբերի 30-ը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության մասնավորեցման նախապատրաստական աշխատանքների գլխավոր վարչություն՝ 562933, 52 36 38:

Ինտերնետային էջ: http://www.privatization.am, email: tender@arminco.com/:

МАСНАВОРЕЦМАН НАХАПАТРАСТАКАН

ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՐՑՈՒՅԹՈՎ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ԱԶԱՏ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

Սկիզբը՝ տես էջ 7

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձեւը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատվ. արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Պարտավորություններ (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման սկիզբը	Մասնավորեցման ավարտը	Զբաղեցրած հողատարածքը /հա/
42	«Մասիսի ստոմատոլոգիական պոլիկլինիկա» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, ք. Մասիս, Դպրոցականների 5	բուժսպասարկում	մրցույթ	14900	50%	14900	1763,6	-	-	-	0,07
43	«Արթիկի ԲՈՒՏՍ» ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք.Արթիկ, Գործարանային 2	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	99288	25%-ից ավելի	99288	3578	-	-	-	6700 քմ
44	«Սեւանի հանգստյան գոտու համալիրսպաս» ՊՓԲԸ	Գեղարք. մարզ, Սեւանի առափնյա գոտի	առեւտուր, սպասարկում	ԲԱԲ	4602	25%-ից ավելի	4602	չունի	-	-	-	1,349
45	«Կոտայքառտպա» ՊՓԲԸ-ի «Գառնի» ճամբարի գույք	Կոտայքի մարզ, ք. Ծաղկաձոր,Մագիստրոսի [?] փ	հանգստի կազմակերպում	մրցույթ	7992	75%	5994	չունի	-	-	-	0,71
46	«Ջերմուկի հյուրանոց» ՊՓԲԸ	Վայոց Ձորի մարզ, ք. Ջերմուկ	հյուրանոցային սպասարկում	մրցույթ	74093	25%	18523	4015	-	-	-	0,15
47	«Սեւանի ԲՈՒՏՍ» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, ք. Սեւան, Նաիրյան 191	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	34491	25%-ից ավելի	34491	8175	-	-	-	1,8
48	«Դարբնոցամամլիչային սարքավորումների գործարան» ԲԲԸ	Շիրակի մարզ, ք.Գյումրի Թբիլիսյան խճ.4	մամլիչ սարք. արտադրություն	ԲԱԲ	191731	25%-ից ավելի	191731	441010	-	-	-	2,87
49	«Դարբնոցամամլիչային սարքավորումների գործարան» ԲԲԸ (հին գործարան)	Շիրակի մարզ, ք.Գյումրի Թբիլիսյան խճ.4	մամլիչ սարք. արտադրություն	ԲԱԲ	28018	25%-ից ավելի	28018	չունի	-	-	-	1,39
50	«Տպագրիչ 94» ՓԲԸ	Ք. Երեւան, Զարյան 22ա աշխատանք	պոլիգրաֆիական վաճառք	ուղղակի	2880	100%	-	5123	-	-	-	չունի
51	«Ագրոսպասարկում ԱՄ-ի Նաիրիի շրջ. միավորում» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Արագածոտնի մարզ ավան Եղվարդ	առեւտուր	ԲԱԲ	35152		676	11082	-	-	-	7
52	«Ագրոսպասարկում ԱՄ-ի Արտաշատի շրջ. միավորում» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Արարատի մարզ, ք. Արտաշատ Հոկտեմբերյան 25	շին. իրերի արտադրություն	ԲԱԲ	6740,4		1644	1071	-	-	-	14.020քմ
53	«Ագրոսպասարկում ԱՄ-ի Տավուշի շրջ. միավորում» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Տավուշի մարզ ք. Իջեւան	գյուղ. տեխնիկայի շահագործում, վերանորոգում	ԲԱԲ	5233,8		671	3501,6	-	-	-	4,8

Մասնավորեցման Ծրագիր Հայաստանի Հանրապետությունում

Privatization Project In the Republic of Armenia

Համառոտումներ. ԲԱԲ - բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրություն, ԲՈՒՏՍ - բեռնաուղեւորատրանսպորտային, ԱՇՕ - անավարտ շինարարության օբյեկտ:
Ազատ բաժանորդագրությամբ եւ մրցույթով մասնավորեցմանը մասնակցելու համար խնդրում ենք դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության աճուրդի կենտրոններ
հետեւյալ հասցեներով՝ ք. Երեւան, Սայաթ-Նովա 8, Մաշտոցի 42ա, հեռ. 587983, 560264,521560:
Լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության մասնավորեցման գլխավոր վարչություն,
Երեւան, Կառավարական տուն 2, /հեռ 56 29 33,52 37 15,56 33 42, ինտերնետային էջ. http:// www.privatization.am,tender@arminco.com/:
Հայտարարության նպատակը գովազդն է, պաշտոնական տեղեկագրերը հրապարակվել են «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի հատուկ թողարկումներում:
Նախարարությունը ողջունում է մասնավորեցման հետ կապված Հայաստանի տնտեսության մեջ ներդրումային յուրաքանչյուր առաջարկ եւ պատրաստ է քննարկել շահագրգիռ բոլոր կողմերի հետ:

Web site http://www.privatization.am

Հեստեւէ՛ք ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության հայտարարություններին

@rminco Global Telecommunications **Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:**

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Պատվեր 1358. Տպաքանակը՝ 3000. Ստորագրված է տպագրության՝ 2. 11. 2000. Գինը 100 դրամ